

Notulen

***van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht***

gehouden op 29 mei 2007 om 09.30 uur

ISBN 0920 - 3370

Naamlijst

van de leden van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 29 mei 2007

---

*mr. B. Staal, waarnemend commissaris van Koningin
L.C.A.W. Graafhuis, griffier*

mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen

E.R.M. Balemans, Utrecht

dr. F.H. Barneveld Binkhuysen, Soest

mevr. drs. C.G.M. van Benthem, Montfoort

F. Bersch, Utrecht

dr. R. Bisschop, Veenendaal

mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen

mevr. drs. W.A. Bodewitz, Vleuten

drs. W.J. Bos, Oud Zuilen

mr. J.M. Buiting, Utrecht

ir. D.J. van den Burg, Utrecht

mevr. L.C. Dekkers-Raadsen, Harmelen

mevr. drs. R.K. Dik-Faber, Veenendaal

mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik

drs. P.W. Duquesnoy, Zeist

C.J.J. van Ee, IJsselstein

J. Fastl, Utrecht

mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen

mevr. drs. N.M. van Gemert, Utrecht

mevr. drs. E.A. de Graaff-van Meeteren, Cabauw

mevr. drs. J.M. de Heer-Verheij, Veenendaal

mevr. L. Hogema, IJsselstein

mevr. N.P.B. van 't Hooft, Amersfoort

mevr. A. Jonkers-Cornelisse, Eemnes

ing. D. Kiliç, IJsselstein

H.R.A.L. Klein Kranenburg, Hagestein

J.F.M. Kloppenborg, Utrecht

J. Konijnenbelt, Leusden

C.J. van Kranenburg, Driebergen

J.W.R. van Lunteren, Hoogland

ir. R.J. Martens, Utrecht

mevr. H. Nap, Veenendaal

drs. B. Nugteren, Utrecht

mevr. drs. E. Osseweijer, Utrecht

mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort

P.C. Pollmann, Doorn

drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist

P. Seldenrijk, Eemnes

mevr. Y. Smit, Maarssen

ir. M. Snyders, Baarn

mevr. drs. R.C.M. Stadhouders, Bilthoven

mr. J.J.J. Streefland, Utrecht

mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht

mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht

F.J. Vos, Houten

drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading

G.J. van der Werff, Hoogland

Bladwijzer

van de leden van Provinciale Staten van Utrecht
Vergadering 29 mei 2007

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
STATEN (provinciale)		
Onderzoek geloofsbrieven en beëdiging van mevrouw drs. E.A. de Graaff-van Meeteren en de heren mr. J.M. Buiting en G.J. van der Werff als leden van Provinciale Staten.	11	

Presentielijst

Vergadering 29 mei 2007

---

mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen
E.R.M. Balemans, Utrecht
dr. F.H. Barneveld Binkhuysen, Soest
mevr. drs. C.G.M. van Benthem, Montfoort
F. Bersch, Utrecht
mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen
mevr. drs. W.A. Bodewitz, Vleuten
drs. W.J. Bos, Oud Zuilen
mr. J.M. Buiting, Utrecht
ir. D.J. van den Burg, Utrecht
mevr L.C. Dekkers-Raadsen, Harmelen
mevr. drs. R.K. Dik-Faber, Veenendaal
mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik
drs. P.W. Duquesnoy, Zeist
C.J.J. van Ee, IJsselstein
J. Fastl, Utrecht
mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen
mevr. drs. N.M. van Gemert, Utrecht
mevr. drs. E.A. de Graaff-van Meeteren, Cabauw
mevr. drs. J.M. de Heer-Verheij, Veenendaal
mevr. L. Hogema, IJsselstein
mevr. N.P.B. van 't Hooft, Amersfoort
mevr. A. Jonkers-Cornelisse, Eemnes
ing. D. Kiliç, IJsselstein
H.R.A.L. Klein Kranenburg, Hagestein
J.F.M. Kloppenborg, Utrecht
J. Konijnenbelt, Leusden
C.J. van Kranenburg, Driebergen
J.W.R van Lunteren, Hoogland
ir. R.J. Martens, Utrecht
mevr. H. Nap, Veenendaal
drs. B. Nugteren, Utrecht
mevr. drs. E. Osseweijer, Utrecht
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist
P. Seldenrijk, Eemnes
mevr. Y. Smit, Maarssen
ir. M. Snyders, Baarn
mevr. drs. R.C.M. Stadhouders, Bilthoven
mr. J.J.J. Streefland, Utrecht
mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht
mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht
F.J. Vos, Houten

drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading
G.J. van der Werff, Hoogland

Afwezig

P.C. Pollmann, Doorn
dr. R. Bisschop, Veenendaal

Opening

De VOORZITTER: Saten van Utrecht. Ik open uw vergadering. Met bericht van verhindering is afwezig: de heer Pollmann. De heer Bisschop heeft gemeld wat later te komen.

Onderzoek geloofsbrieven

De VOORZITTER: Deze vergadering is bedoeld om te voorzien in de vacatures die zijn ontstaan door de benoeming van gedeputeerden. Zoals gebruikelijk is er onderzoek gedaan naar de geloofsbrieven van de kandidaten: mevrouw drs E.A. De Graaff-van Meteren, de heer G.J. van der Werff en de heer mr. J.M. Buiting.

Ik geef het woord aan de voorzitter van de commissie Onderzoek geloofsbrieven, mevrouw Doornenbal. Zij doet verslag.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De commissie heeft de geloofsbrieven van de kandidaten De Graaf, Van de Werf en Buiting onderzocht en akkoord bevonden. Er is geen beletsel om hen te benoemen.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Dan zullen we daartoe gezwind overgaan. Ik verzoek de griffier de kandidaat-Statensleden binnen te leiden.

Beëdiging Statensleden

De VOORZITTER: Ik verzoek u te gaan staan. Ik ga over tot het laten afleggen van de eed dan wel belofte voor het Statenslidmaatschap.

Ik zweer, dan wel verklaar, dat ik om tot lid van Provinciale Statens benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer, dan wel verklaar en beloof, dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer, dan wel verklaar en beloof, dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw DE GRAAF: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De heer VAN DE WERF: Dat verklaar en beloof ik.

De heer BUITING: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: Dan mag ik u als eerste feliciteren met dit lidmaatschap van de Statens. Er komen tussentijds wel eens Statensleden op een moment waarop je je afvraagt of dat wel nut heeft, maar u komt op een heel belangrijk moment binnen. U gaat straks, over een half uur al, een belangrijke taak vervullen: meehelpen tot het verkiezen van de leden van de Eerste Kamer. Een beter moment had u dus niet kunnen uitkiezen, nog afgezien van het feit dat u ook aan het begin staat van deze periode van de Statens.

Het coalitieakkoord is gesmeed, de gedeputeerden zitten te vergaderen. Dat zal voor u een moment zijn waarop u vier jaar lang kunt meewerken aan het besturen van deze provincie. Ik wens u daar veel plezier bij. Ik weet uit ervaring dat het ontzettend leuk is om daaraan mee te doen.

Ik zal dit ondersteunen met bloemen (*applaus*).

Sluiting

De VOORZITTER: Ik sluit de vergadering zodat u alle gelegenheid hebt om te feliciteren en daarop een kop koffie te drinken.

(Sluiting van de vergadering om 9.42 uur)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Statens van 24 september 2007.

De voorzitter,

De griffier,

Notulen

***van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht***

gehouden op 29 mei 2007 om 10.00 uur

ISBN 0920 - 3370

Naamlijst

van de leden van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 29 mei 2007

---

*mr. B. Staal, waarnemend commissaris van Koningin
L.C.A.W. Graafhuis, griffier*

*mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen
E.R.M. Balemans, Utrecht
dr. F.H. Barneveld Binkhuysen, Soest
mevr. drs. C.G.M. van Benthem, Montfoort
F. Bersch, Utrecht
dr. R. Bisschop, Veenendaal
mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen
mevr. drs. W.A. Bodewitz, Vleuten
drs. W.J. Bos, Oud Zuilen
mr. J.M. Buiting, Utrecht
ir. D.J. van den Burg, Utrecht
mevr L.C. Dekkers-Raadsen, Harmelen
mevr. drs. R.K. Dik-Faber, Veenendaal
mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik
drs. P.W. Duquesnoy, Zeist
C.J.J. van Ee, IJsselstein
J. Fastl, Utrecht
mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen
mevr. drs. N.M. van Gemert, Utrecht
mevr. drs. E.A. de Graaff-van Meeteren, Cabauw
mevr. drs. J.M. de Heer-Verheij, Veenendaal
mevr. L. Hogema, IJsselstein
mevr. N.P.B. van 't Hoof, Amersfoort
mevr. A. Jonkers-Cornelisse, Eemnes
ing. D. Kiliç, IJsselstein
H.R.A.L. Klein Kranenburg, Hagestein
J.F.M. Kloppenborg, Utrecht
J. Konijnenbelt, Leusden
C.J. van Kranenburg, Driebergen
J.W.R van Lunteren, Hoogland
ir. R.J. Martens, Utrecht
mevr. H. Nap, Veenendaal
drs. B. Nugteren, Utrecht
mevr. drs. E. Osseweijer, Utrecht
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
P.C. Pollmann, Doorn
drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist
P. Seldenrijk, Eemnes
mevr. Y. Smit, Maarssen
ir. M. Snyders, Baarn*

*mevr. drs. R.C.M. Stadhouders, Bilthoven
mr. J.J.J. Streefland, Utrecht
mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht
mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht
F.J. Vos, Houten
drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading
G.J. van der Werff, Hoogland*

Bladwijzer

van de leden van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 29 mei 2007

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
BESTUUR, EUROPA EN MIDDELEN		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 25 april 2007, dienst/ sector PSD/directie, nummer PS2007BEM10, inzake Programma van eisen vervangende nieuwbouw. Daartoe besloten	31-43	PS2007BEM10
Motie M3, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake het opnemen van onderhoud in het programma van eisen. De motie is ingetrokken. Daartoe besloten	33-34	
Motie M4, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake instelling van een ad hoc-commissie controle mega-investeringen. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	36	
Amendement A1, ingediend door de fracties van D66, SP, GroenLinks, ChristenUnie en PvdD, inzake een PS-commissie 'inrichting politieke ruimten'. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	37	
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 23 april 2007, dienst/ sector Griffie, nummer PS2007BEM21, inzake wijziging van het Reglement van Orde provincie Utrecht 2003. Daartoe besloten	43-47	PS2007BEM21
Amendement A2, ingediend door de fracties van SP, PvdD, D66 en MU, inzake de behandeling van schriftelijke vragen. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	44	
Amendement A3, ingediend door de fracties van SP, PvdD, D66, MU en SGP, inzake het aantal burgerleden in commissies. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	44	
Amendement A4, ingediend door de fracties van SP, PvdD, D66, MU en SGP, inzake vervanging in commissies. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	45	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 24 april 2007, dienst/sector BMS, nummer PS200BEM22, inzake het samenwerkingsverband Regio Randstad: begroting 2008 en jaarverslag 2006. Daartoe besloten	47	PS200BEM22
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 24 april 2007, dienst/sector CS, nummer PS200BEM15, inzake 3e wijziging programmabegroting 2007. Daartoe besloten	47	PS2007BEM15
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 29 mei 2007, dienst/sector SGU, nummer PS200BEM25, inzake benoeming PS-leden in in- en externe gremia. Daartoe besloten	31	PS200BEM25
MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELING, ECONOMIE EN CULTUUR		
Voorstel inzake tussenevaluatie leefbaarheid kleine kernen. Daartoe besloten	47-49	PS2007MEC03
STATEN (provinciale)		
Verkiezing leden Eerste Kamer der Staten-Generaal	19	
Ingekomen stukken	19-20	
Mondelinge vragen van mevrouw L. Hogema inzake het afsluitingsbeleid van het drinkwaterbedrijf Vitens	20-22 en 28-29	
Motie M1, ingediend door de fracties van SP, D66 en GroenLinks, inzake beperking afsluiting van water. De motie is verworpen. Daartoe besloten	21-22	
Vaststellen van de verslagen van 12 en 15 maart en de besluitenlijst van 23 april 2007	22	
Verzoek van D66 tot het houden van een interpellatie over het urgentieprogramma Randstad	22-28	
Motie 2, ingediend door de fracties van D66, SP, GroenLinks, ChristenUnie, PvdD en MU, inzake het urgentieprogramma Randstad. De motie is verworpen. Daartoe besloten	24	
Benoeming vicevoorzitter Provinciale Staten	29-31	

Presentielijst

Vergadering 29 mei 2007

---

mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen
E.R.M. Balemans, Utrecht
dr. F.H. Barneveld Binkhuysen, Soest
mevr. drs. C.G.M. van Benthem, Montfoort
F. Bersch, Utrecht
dr. R. Bisschop, Veenendaal
mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen
mevr. drs. W.A. Bodewitz, Vleuten
drs. W.J. Bos, Oud Zuilen
mr. J.M. Buiting, Utrecht
ir. D.J. van den Burg, Utrecht
mevr L.C. Dekkers-Raadsen, Harmelen
mevr. drs. R.K. Dik-Faber, Veenendaal
mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik
drs. P.W. Duquesnoy, Zeist
C.J.J. van Ee, IJsselstein
J. Fastl, Utrecht
mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen
mevr. drs. N.M. van Gemert, Utrecht
mevr. drs. E.A. de Graaff-van Meeteren, Cabauw
mevr. drs. J.M. de Heer-Verheij, Veenendaal
mevr. L. Hogema, IJsselstein
mevr. N.P.B. van 't Hooft, Amersfoort
mevr. A. Jonkers-Cornelisse, Eemnes
ing. D. Kiliç, IJsselstein
H.R.A.L. Klein Kranenburg, Hagestein
J.F.M. Kloppenborg, Utrecht
J. Konijnenbelt, Leusden
C.J. van Kranenburg, Driebergen
J.W.R van Lunteren, Hoogland
ir. R.J. Martens, Utrecht
mevr. H. Nap, Veenendaal
drs. B. Nugteren, Utrecht
mevr. drs. E. Osseweijer, Utrecht
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist
P. Seldenrijk, Eemnes
mevr. Y. Smit, Maarssen
ir. M. Snyders, Baarn
mevr. drs. R.C.M. Stadhouders, Bilthoven
mr. J.J.J. Streefland, Utrecht
mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht
mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht

F.J. Vos, Houten
drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading
G.J. van der Werff, Hoogland

Afwezig

P.C. Pollmann, Doorn

Leden van Gedeputeerde Staten

J. Binnekamp, IJsselstein
mevr. M.G. Dekker, Castricum
mr. J.H. Ekkers, Vianen
drs. R.W. Knol, Soest
mevr. A.H. Raven, Utrecht
J.P.A. de Wilde, Amersfoort

Opening

De VOORZITTER: Staten van Utrecht. Ik open uw vergadering. Er zijn twee afwezig. Er is bericht van verhindering ontvangen van de heer Pollmann en de heer Bisschop bevindt zich nog in een file. Voor beide betrokken Statenleden heb ik hier een volmacht voor mij liggen die door mij is ingewilligd. Dan open ik nu de Statenvergadering.

Verkiezing leden Eerste Kamer der Staten-Generaal

De VOORZITTER: Aan de orde is de verkiezing van de leden voor de Eerste Kamer. De procedure is als volgt. Er is een stemopnemingscommissie, bestaande uit - zoals de Kieswet voorschrijft - de drie voorzitters van de grootste fracties te weten: mevrouw Doornenbal, de heer Van den Burg en de heer Bos. De procedure is als volgt: ik roep straks in alfabetische volgorde twee leden tegelijk op die hier hun stem uitbrengen nadat zij van ons een stembiljet hebben gekregen. Dat is een stembiljet met een ouderwetse indeling. Voor de naam van de betreffende kandidaat staat het bekende ronde vakje dat men rood moet maken. U gelieve dat overduidelijk te doen. Niet zo duidelijk dat het twee kandidaten betreft, want dan wordt het biljet ongeldig. Doet u dat vooral duidelijk. Niets is namelijk zo vervelend als dat wij moeten oordelen dat een stembiljet ongeldig is. Ik zal u straks de lege kist laten zien; dat is ook een onderdeel van de procedure.

Dan vangt de stemming nu aan. Ik stel voor dat de stemopnemingscommissie hier pas komt zitten als wij rond zijn met de gehele stemming.

Ik verzoek als eersten naar voren te komen mevrouw Alsem en de heer Balemans.

(De voorzitter roept vervolgens de Statenleden twee aan twee op om hun stem uit te brengen.)

De VOORZITTER: Wij gaan zo de stembiljetten tellen. Dan komt de stemopnemingscommissie hier te zitten. Ik zal de uitslag per stembiljet voorlezen. Nogmaals: u wordt geacht in de zaal te blijven zitten en probeert u dan zo veel mogelijk op uw plaats te blijven zitten. Op die manier kan ik het overzicht houden.

Ik tel 47 in de kist gedeponeerde stembiljetten. Ik verzoek de stemopnemingscommissie hier plaats te nemen.

(De stemopnemingscommissie controleert de stembiljetten.)

(De heer Bisschop komt ter vergadering.)

De VOORZITTER: Ik lees nu de uitslag van de stemming voor.

Op het CDA zijn 11 stemmen uitgebracht: 8 op kandidaat Werner, 2 op kandidaat Timmerman en 1 op kandidaat Willems

Op de VVD zijn 10 stemmen uitgebracht: alle op kandidaat Rosenthal

Op de PvdA zijn 8 stemmen uitgebracht: 5 op kandidaat Noten en 3 op kandidaat Meindersma

Op de SP zijn 5 stemmen uitgebracht: 1 op kandidaat Slagter-Roukema, 2 op kandidaat Meulenbelt, 1 op kandidaat Quik-Schuit en 1 op kandidaat Yahyaoui.

Op de ChristenUnie zijn 4 stemmen uitgebracht: 3 op kandidaat Schuurman en 1 op kandidaat Lagerwerf-Vergunst.

Op GroenLinks zijn 4 stemmen uitgebracht: alle op kandidaat Thissen

Op D66 zijn 2 stemmen uitgebracht: alle op kandidaat Schouw

Op de SGP is 1 stem uitgebracht op kandidaat Holdijk:

Op de Partij voor de Dieren zijn 2 stemmen uitgebracht: 1 op kandidaat Koffeman en 1 op kandidaat Van Liere.

Ik mag concluderen dat de stemming geldig is verlopen. Aan de procedurevoorschriften is voldaan. De stembiljetten zijn verpakt en verzegeld en worden naar De Haag verstuurd. Bij mijn weten is morgen middag om 16.00 uur de uitslag bekend. Ik schors de vergadering voor circa tien minuten.

Schorsing van 10.51 uur tot 11.02 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Ingekomen stukken

1. Brief van de Nederlandse Melkveehouders Vakbond d.d. 10 april 2007, betr. melkveehouderij.

2. Brief van de gemeente Soest d.d. 1 mei 2007, betr. lokaal maatwerk in de huisvestingsverordening.
3. Brief van het ministerie van BZK d.d. 25 april 2007, betr. afschrift koninklijk besluit tot benoeming van de cdK Utrecht.
4. Brief van het ministerie van BZK d.d. 26 april 2007, betr. ontslag waarnemend commissaris van de Koning, de heer mr. B. Staal.
5. Persbericht van de ondernemingsraad van de Utrechtse Ambulancedienst RAVU d.d. 21 mei 2007, betr. overheid laat Utrechtse ambulancedienst RAVU in de steek.
6. Brief van SER Utrecht d.d. 15 mei 2007, betr. reactie ontwerp economisch beleidsplan.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Vragenhalvuurtje

De VOORZITTER: Er zijn aanvullende vragen van mevrouw Jonkers betreffende Vitens. Die vragen zijn conform het reglement ingediend. Het woord is aan mevrouw Hogema.

Mevrouw HOGEMA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Op 16 april jongstleden hebben wij schriftelijke vragen gesteld over het afsluitingsbeleid van het drinkwaterbedrijf Vitens. Op 23 mei kwamen wij erachter dat de antwoorden op de provinciale website waren gepubliceerd. De antwoorden zijn echter tot op heden nog niet per post bij ons bezorgd. De reactie van het college op de website is dan ook aanleiding tot het stellen van deze aanvullende vragen.

De klanten van Vitens kunnen hun verplichtingen in stappen nakomen. Bij elke stap worden zij gewaarschuwd voor de gevolgen van het niet-betalen. Gedeputeerde Staten stellen zich hierbij op het standpunt dat als de klanten niet betalen, ze weten waar ze aan toe zijn. Niet bij iedereen echter, werkt het op deze manier. Soms kunnen mensen de consequenties van niet-betalen niet overzien, soms is vooruit plannen erg moeilijk, soms stapelen de aanmaningen zich op en soms durven mensen daardoor hun post niet meer te openen. Als deze mensen dan toch, vaak via omwegen langs huisarts of maatschappelijk werk, bij schuldhulpverlening

terecht komen, is dat vaak op het allerlaatste moment. Terwijl andere schuldeisers, zoals Nuon, dan nog wel bereid zijn een betalingsregeling te treffen, weigert Vitens dat pertinent. Wij begrijpen dat Vitens geen gegevens kan aanleveren over de termijnen van afsluiting, wellicht als gevolg van niet op elkaar aansluitende computersystemen, een van de nadelen van een fusie. Op 23 april jongstleden waren 231 Utrechtse gezinnen van drinkwater afgesloten wegens wanbetaling. Uit antwoorden aan de SP-Stat fractie in Gelderland blijkt dat daar half april 209 klanten waren afgesloten. Gedurende de periode van 1 januari tot midden april hebben daar 165 gezinnen langer dan een week geen water van Vitens ontvangen. Mijn eerste vraag is dan ook: deelt het college van GS de mening van de SP dat het redelijk is aan te nemen dat ook in onze provincie 165 gezinnen in deze 3½ maand langer dan een week zonder deze eerste levensbehoefte zitten?

Uit de antwoorden uit Gelderland begrijpen wij dat klanten tot aan het verzenden van de verzoekbrief - die kan binnen een termijn van 98 dagen, dat is iets meer dan drie maanden, op de mat liggen - een betalingsregeling kunnen treffen. Vanaf twee weken later, dus na een totale termijn van minimaal 112 dagen - dus vier maanden - kan al worden afgesloten. Mijn tweede vraag is: kan het college van GS aangeven op basis van welke gegevens het college de conclusie trekt dat het hele proces tot aan afsluiting zes maanden duurt?

Mijn derde vraag is: in hoeverre informeert Vitens de klanten over de mogelijkheden tot het treffen van een betalingsregeling, dan wel het verkrijgen van ondersteuning bij schuldbemiddeling?

Uit de antwoorden van het college van GS van de provincie Gelderland leren wij dat Vitens, de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland en de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet binnenkort een gesprek zullen voeren inzake het opstellen van een convenant over schuldbemiddeling.

Mijn vierde vraag is dan ook: is het college bereid om op 4 juni aanstaande, tijdens een aandeelhoudersvergadering van Vitens, te pleiten voor een ruimhartig afsluitingsbeleid, dat wil zeggen: het via schuldhulpverlening afspraken maken over de betaling van achterstanden moet altijd mogelijk zijn, dus: mensen die instemmen met schuldhulpverlening worden niet afgesloten; mensen in een lopend schuldhulpverleningstraject worden niet afgesloten en er vindt geen afsluiting plaats bij gezondheids-

risico's die zijn aan te tonen door middel van een doktersverklaring.

De VOORZITTER: Het woord is aan de gedeputeerde, de heer Binnekamp.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het spijt mij zeer dat mevrouw Hogema en anderen kennelijk nog niet de antwoorden hebben ontvangen. Ik moet zeggen dat dit drie, vier weken geleden in GS al is behandeld. Ik ga er dus van uit dat die antwoorden al bij u zouden moeten zijn. Maar ja, je weet maar nooit hoe dat enigszins vertraagd kan zijn. Hoe dan ook, dat spijt mij dan.

Mevrouw Hogema heeft een aantal vragen gesteld die het college van GS heeft beantwoord. Daaruit trekt zij nog enkele conclusies. Zij vraagt of het college de conclusie deelt dat ook in onze provincie 165 gezinnen langer dan een week zouden zijn afgesloten van drinkwater. Die conclusie deel ik niet, omdat ik niet op basis van cijfermateriaal uit Gelderland een conclusie kan trekken voor iets dat in Utrecht plaats gehad zou hebben. Dat kan ik ook niet omdat er verschillende systemen zijn. Hydron Midden-Nederland had een kennelijk minder goed opererend systeem dan Vitens Gelderland en Overijssel. Het valt niet te verbazen dat wij door de fusie - mevrouw Hogema noemde dat als een nadeel, maar ik zie dat dan als een voordeel - gaan kijken hoe we dat verder moeten doen. Het is bekend dat uit de fusie een synergievoordeel van ongeveer € 15 miljoen moet komen. Dat betekent dus dat de systeemregistratie van betalen en afsluiten zal worden verbeterd. Ik kom daar straks bij de derde vraag op terug. Ik deel de conclusie van de fractie van de SP dus niet.

Ten aanzien van de termijnen waarmee een betalingsregeling is te organiseren, spreekt mevrouw Hogema over een termijn van vier tot zes maanden. Er kan echter verschil zitten in de data van facturering. Hydron was daar iets sneller in dan Vitens nu. Ook dat is een onderdeel dat straks ook zal worden besproken in de aandeelhoudersvergadering.

Ten slotte merkt mevrouw Hogema op dat dit een maatschappelijk probleem is. Water is een primaire levensbehoefte, dus mensen mogen niet zonder drinkwater zitten. Laten we daarover geen discussie

voeren. Dat is helder. Het college van GS is bereid om op 4 juni aanstaande tijdens de aandeelhoudersvergadering te pleiten voor een nieuwe ontwikkeling als het gaat om wanbetaling en afsluiting. Het college vindt dat, nu Vitens één groot concern is geworden, daar een goed adequaat beleid moet worden ontwikkeld zodat de verschillen die de fractie van de SP heeft ontdekt in Utrecht en in het Gelderse, weg zijn. Ik zeg dus toe dat ik tijdens de aandeelhoudersvergadering van aanstaande maandag het beleid in schaal zal aankaarten. Ik ga er echter niet voor pleiten om mensen met een gezondheidsrisico überhaupt niet af te sluiten. Ik ga er evenmin voor pleiten om mensen die weigerachtig blijven met betalen, ook al is er een betalingsregeling, toch niet af te sluiten. Als college van GS pleiten wij voor een uniform en adequaat systeem.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Hogema.

Mevrouw HOGEMA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Uiteraard gaat ook de SP uit van het standpunt dat de rekeningen betaald dienen te worden. Maar wij vinden dat het in ieders belang is dat er zeer zorgvuldig wordt omgegaan met mensen met betalingsproblemen. Maatschappelijk gezien biedt afsluiten geen enkele oplossing. Toen in 1901 de woningwet werd ingevoerd, stond in artikel 3 niet voor niets dat nieuwe en gedeeltelijk nieuw gebouwde huizen de beschikbaarheid moesten hebben over drinkwater. Terecht werd toen ingezien dat dit de hygiëne en de volksgezondheid zou bevorderen.

Graag wil ik weten hoe lang de gedeputeerde zelf denkt zonder water te kunnen. Ik denk zeker te weten dat dit niet lang zal zijn. Daarom dienen de fracties van D66, GroenLinks en de SP een motie in waarin de Staten worden opgeroepen zich op de aandeelhoudersvergadering van Vitens op 4 juni 2007 uit te spreken voor een convenant tussen Vitens, de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland en de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet.

Motie M1 (SP, D66, GroenLinks): Beperk afsluiting van water

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 29 mei 2007;

overwegende dat:

- *Het maatschappelijk eigenlijk niet verantwoord is over te gaan tot het afsluiten van een eerste levensbehoefte als drinkwater;*
- *Dat veel zogenaamde wanbetalers van Vitens mensen zijn die in een problematische schuldensituatie verkeren;*
- *Dat deze mensen hulp nodig hebben om aan hun financiële verplichtingen te kunnen voldoen;*

roepen GS op:

zich op de aandeelhoudersvergadering van Vitens op 4 juni 2007 uit te spreken voor een convenant tussen Vitens, de Vereniging van Waterbedrijven en de Nederlandse Vereniging van Volkskrediet dat ten minste de volgende elementen bevat:

1. *Via schuldhulpverlening afspraken maken over de betaling van achterstanden moet altijd mogelijk zijn (ook na de zogenaamde afsluitbrief);*
2. *Mensen die instemmen met schuldhulpverlening worden niet afgesloten;*
3. *Mensen in een lopend schuldhulpverleningstraject worden niet afgesloten;*
4. *Er vindt geen afsluiting plaats bij gezondheidsrisico's, aan te tonen d.m.v. een doktersverklaring.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Zij kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld. Ik stel voor dit punt even aan te houden tot het moment waarop de tekst van de motie hier binnen is.

Vaststellen van de verslagen van 12 en 15 maart en de besluitenlijst van 23 april 2007

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij hadden een brief gestuurd naar aanleiding van een tikfout in het verslag van 15 maart 2007 op pagina 12, in de naam van mijn fractiegenoot de heer Duquesnoy.

De VOORZITTER: Inderdaad, die brief is ontvangen. Dat zal in het verslag gewijzigd worden.

Provinciale Staten stellen de verslagen van 12 en 15 maart en de besluitenlijst van 23 april 2007 vast, met inachtneming van de voorgestelde wijziging.

Verzoek van D66 tot het houden van een interpellatie over het urgentieprogramma Randstad

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter!

Op 9 januari 2006 hebben Provinciale Staten van Utrecht met de vaststelling van het Statenvoorstel Strategische positionering provincie Utrecht, kaders gesteld ten aanzien van de discussie over de Randstad en de toekomst van het middenbestuur. Hierbij is tevens met algemene stemmen een motie aanvaard waarin Provinciale Staten stellen dat, daar waar het gaat om de oplossing van de bestuurlijke problematiek op Randstadniveau, als randvoorwaarde dient te gelden een optimale transparantie en een goede regeling van democratische legitimatie. Ten tweede dat dit betekent dat ongeacht de voor de Randstad-problematiek gekozen oplossingsrichting, sturing, kaderstelling en controle altijd dienen plaats te vinden door rechtstreeks gekozen volksvertegenwoordigers die daarover op hun beurt weer verantwoording afleggen aan burgers en samenleving.

Het kabinet-Balkenende II heeft naar aanleiding van het rapport van de commissie Kok inzake de toekomst van de Randstad ingezet op een urgentieprogramma Randstad waarvoor de vier grote gemeenten en de vier Randstadprovincies input kunnen leveren. Tijdens de vergadering van de commissie BEM van 15 mei jongstleden, stelde de fractie van D66 het urgentieprogramma tijdens de rondvraag aan de orde met de vraag wat precies de stand van zaken hieromtrent was.

Indachtig de motie van 9 januari 2006 over de vraag waarom Provinciale Staten in het geheel niet betrokken zijn geweest bij de inbreng van de provincie in het urgentieprogramma, blijkt nu dus dat dit reeds op 11 mei 2007 is aangeboden aan de projectminister Eurlings. De stukken daarover hebben wij inmiddels mogen ontvangen.

In hoofdstuk 11 van het coalitieakkoord 2007-2011 staat: "De door de provincie ten opzichte van haar strategische partners te volgen aanpak wordt vooraf met de Staten besproken en qua resultaten achteraf geëvalueerd." Op basis van bovenstaande feiten stelt de fractie van D66 de volgende vragen.

1. Delen Gedeputeerde Staten de mening van D66 dat zij een actieve en passieve informatieplicht jegens Provinciale Staten hebben conform artikel 167, lid 2 van de Provinciewet?

2. Achten Gedeputeerde Staten zich nog steeds gehouden aan de uitspraak van Provinciale Staten zoals verwoord in de motie van 9 januari 2006?
3. Zo ja, waarom wijken Gedeputeerde Staten hier dan van af?
4. Is het correct dat Gedeputeerde Staten de Utrechtse inbreng voor het urgentieprogramma Randstad daadwerkelijk inmiddels hebben vastgesteld en aan het kabinet ter beschikking hebben gesteld?
5. Zo ja, waarom zijn Provinciale Staten dan niet geïnformeerd en/of gehoord over deze inbreng en de verdere procedure?

De VOORZITTER: Namens GS mag ik u daarop voor een deel antwoord geven. Zonodig wordt dat aangevuld door mevrouw Dekker en de heer Ekkers. Met name natuurlijk ook omdat ik in de Holland-8 heb meegewerkt aan de totstandkoming van het programma, maar namens GS mag ik u antwoorden dat de vragen 1, 2 en 3 met ja te beantwoorden zijn. Ter toelichting daarop: het urgentieprogramma raakt op dit moment niet het onderwerp van de bestuurlijke organisatie. Dus volgens het college van GS is bij het vaststellen van het urgentieprogramma dan ook niet de vraag aan de orde of wel in overeenstemming is gehandeld met die motie. Het kabinet Balkenende II heeft ervoor gekozen de problematiek van de Randstad niet als een bestuurlijke problematiek te zien en heeft gekozen voor een inhoudelijke benadering, dus op onderwerp. Zeer nadrukkelijk zit daarom het onderwerp dan ook niet bij Binnenlandse Zaken, maar bij Verkeer en Waterstaat.

Het kabinet heeft aan de Holland-8 gevraagd om, gegeven dat feit, een aanzet te geven voor het urgentieprogramma, waar dus op basis van inhoud een prioritering zou moeten komen voor belangrijke problemen. De inhoud die vanuit het Utrechtse is geleverd, is in overeenstemming met het vaststaande beleid. In de aangedragen onderwerpen zit geen nieuw beleid. Alle onderwerpen, die ook genoemd staan, zijn bekend bij de Staten. Het hoofdbestanddeel vormen de pakketonderzoeken zoals die destijds door de heer Mik zijn overeengekomen namens de provincie Utrecht met het Rijk en waarover de Staten zich ook positief hebben uitgelaten. Dat is samenvattend, naar ik meen de reactie van mij als lid van de Holland-8 en van het college van GS op

uw vragen. Ik kijk even in de richting van mevrouw Dekker. Zij heeft nu gelegenheid het woord te voeren.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat goed in het college, maar er zijn nog geen persoonlijke relaties ontstaan. Het college van GS is zeker van plan de inbreng van de Staten en de motie die er ligt serieus te nemen. Daarbij is bij mij enige verwarring ontstaan, want op de motie staat 2005 en de heer De Vries heeft het over de motie van 2006. Ik neem aan dat we het dan over dezelfde motie hebben. GS zijn van plan de inbreng van de Staten zeer serieus te nemen. Op die vraag kan ik antwoorden dat GS inmiddels hebben ingestemd met de inbreng van de Holland-8. Dat is gebeurd bij de vergadering van 22 mei jongstleden. Dus niet bij een vergadering van 11 mei, zoals ik heb horen zeggen. Vervolgens hebben wij de Staten bij Statenbrief geïnformeerd over het urgentieprogramma.

De heer DE VRIES (D66): Dit is een teleurstellend antwoord. Laat ik daarmee beginnen. Het is in dit huis bekend dat de discussie over de Randstad dan wel de discussie over hoe we daarmee moeten omgaan, hoe die samenwerking vorm moet krijgen, een hete discussie is. Ik verbaas mij erover dat nu wordt gezegd: ja de inhoud is allemaal bekend, we hoeven als GS de Staten daarover eigenlijk niet meer te horen; de prioritering, ach dat doen we even, daar hebben wij best wel zicht op. Ik vind dat pertinent incorrect. Gezien de motie - het is correct: dat was in 2006 en niet in 2005 - is heel duidelijk aangegeven dat Gedeputeerde Staten zich ervan dienen te vergewissen dat bij dit soort zaken Provinciale Staten altijd gehoord dan wel geïnformeerd dienen te worden. Het zou toch een kleine moeite zijn geweest van GS om in elk geval duidelijk te maken dat het kabinet ons heeft verzocht een bijdrage te leveren aan dit verhaal. Dan waren wij als PS in elk geval op de hoogte geweest en dan had ik dat niet hoeven te horen van de gemeentesecretaris van Rotterdam. Dan was het ook zo geweest dat wij eventueel in de commissie BEM met GS nader hadden kunnen spreken over in hoeverre deze prioritering ook gedragen wordt door PS. Ik heb immers helemaal geen zin om hier nu over de inhoud te gaan discussiëren. Het gaat mij heel duidelijk over de procedure die tot nu toe is gevolgd. Ik vind pertinent dat die procedure niet zo is zoals we eerder

hebben afgesproken en zoals wij als PS als geheel al vaker aan GS hebben duidelijk gemaakt: men moet rekenschap geven dat wij willen meepraten over dit soort zaken en onze mening daarover willen kunnen geven. Misschien is het een soort autisme of iets dergelijks, of dat er binnen het ambtelijk apparaat daarvoor niet voldoende voelsprietten zijn, maar wat mij betreft, is dit gewoon de zoveelste keer dat wij hiermee geconfronteerd worden.

Ik ga nog heel graag in de commissie BEM over het stuk zelf met GS in debat. Wij zullen dan wel zien of daar nu echt hiaten en dergelijke in zitten, maar dit is procedureel niet in de haak en dit kan niet op deze manier voortgaan. Ik overweeg om een motie in te dienen.

Gezien het antwoord van GS, waar ik meer van had verwacht, kies ik toch voor een harde opstelling. Dan spreek ik namens D66, SP, GroenLinks, ChristenUnie, PvdD en Mooi Utrecht onze afkeuring uit over het feit dat Gedeputeerde Staten Provinciale Staten niet betrokken hebben bij, noch geïnformeerd hebben over de inbreng van de provincie Utrecht in de G4-P4-inzet voor het urgentieprogramma Randstad.

Motie 2 (D66, SP, GroenLinks, ChristenUnie, PvdD, MU): Urgentieprogramma Randstad

De Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 29 mei 2007;

constaterende dat:

- *het kabinet Balkenende IV in het regeerakkoord een passage heeft opgenomen over het opstellen van een Urgentieprogramma Randstad, waar de direct betrokken partners (G4/P4) een inbreng voor kunnen leveren;*
- *het College van Gedeputeerde Staten zonder Provinciale Staten op enigerlei wijze te betrekken of te informeren een inbreng van de Provincie Utrecht heeft geleverd;*

constateren dat bovengenoemde handelwijze strijdig is met de uitspraak van Provinciale Staten in de motie van 9 januari 2006 betreffende kaders ten aanzien van de discussie over de Randstad en de toekomst van het middenbestuur;

spreken hun afkeuring uit over het feit dat Gedeputeerde Staten Provinciale Staten noch betrokken hebben bij noch geïnformeerd hebben over de inbreng van de Provincie Utrecht in de G4P4 inzet voor het Urgentieprogramma Randstad.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Zij kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou graag een toelichting willen hebben op de keuze van de term 'afkeuring'. Deze motie zal ik in deze formulering namelijk niet steunen. Ik voel wel met de argumentatie van de heer De Vries mee. Het is een aangelegen punt. Het is iets wat ons als Provinciale Staten na aan het hart ligt. Er is immers een- en andermaal een signaal afgegeven. Dan vind ik het argument dat het niet de bestuurlijke discussie raakte, zozegd een beetje aan de flauwe kant. Het zou goed geweest zijn als GS die zorg had gedeeld met PS. Maar 'afkeuring' vind ik wat te kort door de bocht. Als dat duidelijk geïnterpreteerd wordt als 'PS spreken hun teleurstelling uit' dan zou ik zo'n motie willen steunen, maar afkeuring gaat mij te ver.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het urgentieprogramma heeft mijn brievenbus nog niet bereikt, tot op de dag van vanmorgen vroeg. Het gaat mij erom - en dat is ook de lijn die de heer De Vries daarnet heeft uitgesproken - dat wij het niet zozeer oneens zouden zijn met wat er in het programma staat, want dat heb ik nog niet eens kunnen lezen, maar veel meer dat het het college aan politieke gevoeligheid lijkt te ontbreken. Als wij zo'n intensief debat met elkaar hebben gevoerd met zo'n heldere uitspraak van de Staten en men verschuilt zich nu achter - ja, zo komt dat over - : 'het gaat er niet helemaal over, het is een uitleg', dan hebben wij elkaar toentertijd toch niet helemaal goed begrepen. De Staten wensen te discussiëren over dit soort aangelegenheden. Ik denk dat dié notie bij het college heel erg helder zou moeten zijn.

De heer NUGTEREN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij dat collega De Vries dit ook

in de commissie heeft aangekaart. Het verbaast ook mij buitengewoon om opeens te moeten horen dat er al een reactie was gegeven namens de provincie, want zo wordt dat opgevat. Ik weet ook niet of de inhoud wel of niet spoort met wat wij hier hebben besproken. Ik mis in elk geval heel duidelijk Het Groene Hart in dit verhaal en dat was toch een van de punten die hier vaak aan de orde zijn geweest. Ik deel ook de kritiek die collega Van Kranenburg heeft geuit over het feit dat de Staten wat dat betreft te volgzzaam worden benaderd. Het is een heel serieus debat geweest. Indertijd heeft ex-gedeputeerde Lokker het toen flink voor zijn kiezen gehad. Hij had daarover een standpunt ingenomen, zonder daarover eerst goed te discussiëren met de Staten. Dan gaat het niet zo zeer om de inhoud maar wel over het feit dat hij dat gedaan had. En nu herhaalt zich dat. Het kan natuurlijk zijn omdat er alsmaar besprekingen waren en omdat het wat lastig was om dat allemaal te ordenen, maar dan had dat toch even goed in de commissie aan de orde gesteld moeten worden. Het gaat dan werkelijk om de vraag: dit soort onderwerpen is veel te belangrijk om naderhand te zeggen dat het wel een beetje past in wat er al door de Staten was gezegd. Dat had echt veel, veel beter gemoeten. Vandaar dat wij die motie ondersteunen.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Een motie van afkeuring gaat wat ons betreft wel heel ver. Die motie zullen wij dan ook niet steunen. Wij denken er echter wel goed aan te doen het signaal te geven dat dit een manier is zoals het niet kan en zoals wij dat ook absoluut niet verder wensen. Heel graag wil ik van dit college de toezegging hebben dat dit in de toekomst echt anders zal zijn.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het meeste is wel gezegd. We kunnen dat probleem procedureel en inhoudelijk benaderen. Procedureel kan worden vastgesteld dat het niet handig is PS niet te betrekken bij dit soort toch belangrijke zaken voor onze provincie. Als ik echter inhoudelijk ga kijken dan kunnen we allemaal ook constateren dat er geen nieuwe kaders zijn gesteld. Er is immers bestaand beleid in het urgentieprogramma gekomen. Op het moment waarop ik die twee dingen vaststel, dan vindt onze fractie dat een motie, en zeker een motie van afkeuring, niet aan de orde kan zijn.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Vries en zijn kompanen hebben een punt. Natuurlijk is het heel slordig dat dit document niet eerder aan de Staten is overhandigd. Dan hadden de Staten daarmee kunnen doen wat ze willen. Dat is niet gebeurd en dat is slordig. Voorts hebben wij vastgesteld dat inhoudelijk gezien het bestaande beleid is neergelegd in dat document. Dat neemt niet weg dat het er had moeten zijn, maar het is ook een feit dat dit geconstateerd wordt. Daarom vinden wij het volstrekt overbodig om nu daarover een motie in te dienen. Die motie zullen wij dan ook niet steunen.

De heer NUGTEREN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb niet kunnen constateren dat de inbreng vanuit GS in dit proces geheel aansloot op datgene wat de Staten als beleidskaders hebben vastgesteld. We hebben gezien wat er in het urgentieprogramma staat, althans in de algemene reactie daarop, maar we hebben niet de reactie gezien vanuit GS. Het kan best zijn dat het college allerlei dingen heeft voorgesteld die zijn afgewezen en dat het uiteindelijk toch goed heeft uitgepakt. Maar dáár gaat het om. Wij moeten nu op het woord van het college en anderen geloven dat het in orde is. Dat ben ik in alle omstandigheden bereid om te doen, maar zo werkt het provinciaal bestuur toch niet. Dat moet netjes en duidelijk ook zwart op wit zijn vastgesteld.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben het met de heer Nugteren eens dat dat moet gebeuren. Vandaar ook de eerdere toezegging om in de commissie dat document te bespreken. Dat is weliswaar te laat, maar toch is het document beschikbaar en iedereen kan het lezen. Op grond daarvan kom ik tot de inhoudelijke conclusie dat het weliswaar misschien voorbarig is een voorschot te nemen op het resultaat van de behandeling in de commissie.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Maar is de heer Bos het dan niet met mij eens dat het een soort mosterd-na-de-maaltijd discussie aan het worden is, terwijl we in die motie juist hadden afgesproken dat we bij de kaderstelling betrokken wilden zijn. En dan kan men wel zeggen dat de inhoud een beetje is zoals het allemaal is geweest, maar feitelijk hebben we als Staten ons niet van tevoren kunnen uitspreken over wat de prioriteiten

zouden moeten zijn en welke punten wij vanuit Utrecht in dat document willen terugzien.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben begonnen met te zeggen dat ik de heer De Vries bijval als het gaat om de slordigheid van het niet overhandigen aan de Staten op het moment waarop het klaar was.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! En hoe vaak is de heer Bos bereid die slordigheden te accepteren?

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wel, ik zou zeggen: bekijkt u dat maar.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben zeer benieuwd. Is dat eens of nog een keer?

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor hier woorden als 'niet heel handig' en 'slordig'. Dat klopt allemaal wel, maar dat is dan wel heel erg zacht uitgedrukt. Mijn fractie was eerlijk gezegd verbijsterd op het moment waarop we in de gaten kregen wat hier gebeurd was. Ik denk dat het heel belangrijk is om als Staten duidelijk uit te spreken dat dit niet de wijze is waarop wij hier in Utrecht politiek willen bedrijven.

De VOORZITTER: Mag ik dan als eerste reageren. Misschien is het toch goed nog eens te benadrukken dat het standpunt van GS is dat de Staten absoluut een punt hebben als dat op de feiten gebaseerd zou zijn zoals wordt verondersteld. Maar ik denk toch - en daar raakt het ook het verschil tussen de bestuurlijke verantwoordelijkheid en die van Provinciale Staten - dat de motie, en dus ook het gevoelige van het onderwerp, betrekking had op de Randstadproblematiek, met name als het gaat om de bestuurlijke organisatie. En als men nu zegt dat het flauw is om zich erachter te verschuilen dat het daar niet over gaat, dan vind ik dat toch een streep te ver. Het huidige kabinet heeft ervoor gekozen de bestuurlijke problematiek van de Randstad niet op de agenda te plaatsen. Die staat dus ook niet op de agenda. Maar daarbij heeft het kabinet wel gezegd allerlei prioriteiten rondom de problematieken in de Randstad, vooral als het gaat om infrastructuur, ter hand te willen nemen onder het hoofdje 'urgentieprogramma'. Daarmee is dus wel de naam overgenomen uit

het rapport van de commissie-Kok, maar verder ligt dat rapport volstrekt terzijde, wat we daar ook van mogen vinden.

De Holland-8 zijn uitgenodigd om aan te geven waar naar hun mening die prioritering zou kunnen liggen. De Holland-8 hebben dat gedaan, uiteraard na raadpleging van GS, door uit bestaand beleid voorstellen te doen. Er is in het hele concepturgentieprogramma geen onderwerp dat u hier niet aan de orde hebt gehad: het is bestaand beleid en geen nieuw beleid. Dat hoofdbestanddeel vormt die twee pakketstudies die u hier in de Staten warm hebt omarmd. Welnu, wat nu aan de orde is, is volgens mij de vraag of er een bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt daar waar de Staten uitgebreid hebben gesproken over de vraag wat ons probleem is, inhoudelijk: NV Utrecht, de pakketstudies noem maar op. Er is een voorstel in het urgentieprogramma terechtgekomen waar geen nieuws in zit.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! U herhaalt uzelf in uw beantwoording en dat is natuurlijk uw goed recht. Alleen, en dat heb ik al eerder gezegd, de inhoud interesseert mij op dit moment niet zo. In de commissie BEM kunnen we daarover nog verder bakkeleien. Mij gaat het in feite over de gevolgde procedure. Als ik dan even in herinnering mag brengen wat er in hoofdstuk 11 van het coalitieakkoord staat, dan lees ik daarin heel duidelijk dat de provinciale zaken die de strategische partners betreffen altijd met de Staten zal bespreken en dat de resultaten daarvan achteraf geëvalueerd zullen worden. Ik constateer gewoon dat die lijn niet is gevolgd.

De inkt van het coalitieakkoord is nog niet opgedroogd of het wordt al met voeten getreden.

De VOORZITTER: Nogmaals: als het gaat om de vraag wat er bestuurlijk met de Randstad moet gebeuren, dan is dat nu niet aan de orde. Mag ik dat dan met u vaststellen?

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een interpretatie van de motie. Die deel ik niet.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de bestuurlijke organisatie van de Randstad nu niet aan de orde is. Ik heb het niet over de motie.

De bestuurlijke organisatie is in het urgentieprogramma niet aan de orde.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat om de aanpak. Daar hebben we het over.

De VOORZITTER: Het gaat om prioritering van problematieken in de Randstad, zoals die zijn vastgelegd in pakketstudies, die hier in de Staten zijn omarmd, en zoals die zijn vastgelegd in de NV Utrecht en hier in de Staten zijn besproken. Uit dat materiaal heeft het bestuur een voorstel afgeschoten in de richting van het kabinet. Dat daar een verzameling is ontstaan vanuit verschillende provincies, noemen wij het urgentieprogramma en dat zal hier aan de orde komen. Daar hebben de Staten het laatste woord over als het gaat over het onderdeel Utrecht.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij is het anders. Het urgentieprogramma dat het college nu heeft ingediend, dient met stukken van andere provincies en de betrokken gemeenten voor het kabinet als input om het urgentieprogramma zelf te formeren en dat wordt dan weer teruggekoppeld naar de provincies en de vier grote steden.

De VOORZITTER: In het totale rijtje van mogelijkheden zijn er geen nieuwe voorstellen gedaan die hier niet al een keer aan de orde zouden zijn geweest.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dan had u dat van tevoren gewoon moeten zeggen.

De VOORZITTER: Het bestuur doet het kabinet een aantal voorstellen. Het kabinet maakt een urgentieprogramma en moet daarbij naar vier provincies kijken. Als het kabinet een keuze heeft gemaakt voor het urgentieprogramma, dan zal het kabinet dat voorleggen aan de vier provincies en dan komt dat hier in de Staten aan de orde. U hebt absoluut een punt als waar zou zijn wat u zei, maar, en ik begrijp die gevoeligheid van uw kant wel, dat is nog niet aan de orde. Er zijn door GS en door de Holland-8 geen andere dingen bedacht dan keuzes die er al zijn. Het kabinet heeft het ontwerpurgentieprogramma absoluut losgekoppeld van welke keuze dan ook als het gaat om de bestuurlijke organisatie. Er is input

geleverd, en dat is normaal bestuurlijk handelen; er is geen input geleverd die hier in de Staten niet aan de orde is geweest. Het kabinet maakt straks een keuze en de Staten krijgen het urgentieprogramma ter beoordeling als het gaat om de Utrechtse inbreng.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben bang dat we van mening blijven verschillen over in hoeverre de Staten hierover geïnformeerd, dan wel hierbij betrokken hadden moeten worden.

De VOORZITTER: In essentie gaat het om de vraag in hoeverre elk bestuurlijk overleg eerst met de Staten moet worden kortgesloten, of dat er ook nog een zelfstandige taak is voor het bestuur. Dat zeg ik dan toch nog maar even op de valreep.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dan stel ik daar tegenover dat als u weet dat dit zo'n gevoelig dossier is binnen deze Staten, u dan op uw vingers had kunnen natellen dat er een dergelijke reactie zou komen.

De VOORZITTER: De resultaten van de NV Utrecht en de pakketstudies zijn geenszins een gevoelig onderwerp. Die zijn innig omarmd door de Staten.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Nee, het gaat mij meer over de discussie, het urgentieprogramma en over de Randstad in het algemeen.

De VOORZITTER: Ik denk toch dat u die knip moet leggen tussen de bestuurlijke en inhoudelijke component. Alle onderdelen van de inhoudelijke component zijn hier aan de orde geweest, of in de Staten of op provincieniveau.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het idee dat we niet op hetzelfde niveau zitten. Volgens mij is aan de orde de vraag: college van GS wees er alsjeblieft een beetje van overtuigd dat wij als Staten heel graag op de hoogte willen zijn van de inhoud en van wat er gecommuniceerd wordt over het programma waar wij als provincie Utrecht ook graag bij betrokken willen zijn. College wees er alsjeblieft van overtuigd dat wij daar graag bij betrokken willen zijn. Had het nu zoveel moeite gekost om eventjes het een en ander ter kennisgeving van de Staten te brengen?

Betrek ons er nu bij. Dat is volgens mij het signaal dat de Staten willen afgeven.

Als het college nu wil toegeven dat men ervan overtuigd is dat dit zo gevoelig ligt en het college wil in de toekomst moeite doen om de Staten hierbij te betrekken, dan zijn wij als Staten hartstikke tevreden.

De VOORZITTER: Dat kan ik namens GS zonder meer toezeggen. Maar waar ik aandacht voor vraag is het feit dat er in de afgelopen jaren heel veel is gezegd over prioriteiten in de Randstad. Wij hebben allemaal, ook vanuit Utrecht, onze wensen neergelegd over wat er zou moeten gebeuren: NV Utrecht, pakketstudies enzovoort, hier en daar ook nog wat succes, en nu zegt het kabinet een prioritering te willen aanbrenge. Het kabinet heeft ervoor gekozen de Holland-8 te vragen daarvoor een voorzet te doen. Wij hebben als Holland-8 dat kortgesloten met GS en gesteld dat als het kabinet in deze richting komt met een voorstel, het kabinet dan een goede basis heeft om met de provincie te onderhandelen over dat urgentieprogramma. Daar komt nog financiering bij kijken en daar zal ook nog de vraag aan de orde komen wat de provincies zelf moeten betalen. Dus dat komt ten volle aan de orde.

Ik betoog het juist daarom om het voor de Staten een beetje duidelijk te maken dat er nu eenmaal ook nog een bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt, die natuurlijk niet over de grenzen heen mag gaan van wat u, als Staten zou vinden en van wat er zou moeten en er ligt natuurlijk straks de positie voor de Staten. Het zou jammer zijn als op zo'n belangrijk moment waarop een kabinet nu eindelijk eens een totaalprogramma voor de Randstad vaststelt, in overleg met u als Staten, u in de verhouding tussen GS en PS hier in Utrecht de begrijpelijke gevoeligheid op het verkeerde moment gevoelig maakt. Laat ik het zo maar even zeggen. Misschien zeg ik ook iets meer, maar dat komt misschien omdat dit mijn laatste vergadering is. Dan heb je immers nog het gevoel dat je iets achterlaat.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik nog iets toevoegen aan wat ik in eerste termijn heb gezegd. Het college van GS is van plan het gestelde in het coalitieakkoord gestand te doen. Wij als college hebben het vaste voornemen de Staten tijdig en volledig te informeren.

De VOORZITTER: Geeft dat aanleiding voor een uwer om nog het woord te voeren? Dat is niet het

geval zie ik. Dan stel ik motie M2 aan de orde. Hebben de Staten daarvan voldoende kennis kunnen nemen? Ik heb gemeend dat wel te kunnen opmaken uit de reacties.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M2. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van CDA, VVD, PvdA en SGP.

Vragenhalfuurtje (vervolg)

De VOORZITTER: Teruggrijpend op het vorige agendapunt, stel ik aan de orde motie M1 inzake afsluiting drinkwater. Het woord is aan de heer Klein Kranenburg.

De heer KLEIN KRANENBURG (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In deze motie M1 wordt aandacht gevraagd voor mensen die in problemen verkeren. De werkelijkheid zoals die door Vitens is gemeld, maakt duidelijk dat er een groot aantal termijnen is waarbinnen het mogelijk is betalingsachterstand te regelen. Derhalve vinden wij de motie M1 overbodig, vooral ook gehoord de toezegging van de gedeputeerde. Ik wijs er nog op dat bij punt 1 staat dat dit altijd mogelijk moet zijn. Volgens mij moet dat woord 'altijd' daar niet staan, anders krijg je daar allerlei rare interpretaties door. Een doktersverklaring is natuurlijk een merkwaardig argument, want het is sowieso ongezond om een week lang geen water te gebruiken. De sfeer uit de motie M1 is helder. Die zelfde sfeer zat ook in het antwoord van de gedeputeerde en daarom vinden wij het steunen van deze motie M1 niet nodig.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij kunnen ons aansluiten bij het verhaal van het CDA. In het verlengde daarvan heeft de gedeputeerde toegezegd dit onder de aandacht van de aandeelhoudersvergadering te brengen. Daarom ook steunen wij motie M1 niet.

Mevrouw FOKKER (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Datzelfde geldt ook voor de fractie van PvdA. De fracties van CDA en VVD hebben inmiddels datgene al genoemd dat ook voor ons belangrijk is.

De VOORZITTER: De SP heeft motie M1 ingediend, die partij is voor neem ik aan.

De heer KLOPPENBORG (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Wij vinden het antwoord van de gedeputeerde te vaag. Motie M1 duidt precies datgene aan wat wij willen eisen en daarom steunen wij deze motie.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij steunen deze motie.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben deze motie mede ondertekend. Wij handhaven die ondertekening omdat wij vinden dat het antwoord van de gedeputeerde te weinig biedt om werkelijk een oplossing te brengen zoals die in de motie is verwoord.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De zorg die hiermee aan de orde wordt gesteld voor mensen die in een achterstandsituatie zitten en financiële problemen hebben, deel ik wel en daar voel ik in mee. Het gaat mij echter te ver om voor te schrijven hoe dan zo'n regeling, zo'n convenant eruit moet komen te zien. Dat is immers nu juist iets dat in gezamenlijk overleg vanuit een gezamenlijk gedeelde verantwoordelijkheid van betrokkenen vanzelf tot een oplossing moet leiden. In die zin is motie M1 voor mij een beetje te kort door de bocht en ik zal die dus niet steunen.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Wij steunen deze motie.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Motie M1 heeft een aantal elementen waarvan ik mij afvraag of die wel staande gehouden kunnen worden en of dat wel wijs is. Aan de andere kant is het aan de orde stellen ervan in een aandeelhoudersvergadering natuurlijk ook iets dat heel vaag is. Als je een motie als deze in je tas hebt zitten en daarmee ook dit soort punten bespreekbaar maakt, dan lijkt mij dat daarbij een duidelijk signaal vanuit de Staten wordt afgegeven. Daarom steunen wij deze motie.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ontraad deze motie M1 ten eerste. Er worden namelijk zoveel eisen en voorwaarden gesteld en dat past niet in de aanpak. Er zal vanuit Vitens een beleid ontwikkeld worden waarin aandacht is voor betalingsachterstanden en waarbij hulp

kan worden geboden door schuldsanering. Daaraan kunnen echter geen keiharde voorwaarden vooraf gesteld worden. Ik ontraad deze motie dan ook ten eerste en ik begrijp ook dat hiervoor geen meerderheid in de Staten is.

Provinciale Staten verwerpen motie M1. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van CDA, VVD, PvdA en SGP.

Benoeming vice-voorzitter Provinciale Staten

De VOORZITTER: Ik stel vast dat na oproep er één kandidaat is aangemeld: de heer Van Kranenburg van de ChristenUnie. Mag ik vragen of er nog andere kandidaten zijn? Dat is niet het geval zie ik. Verlangt iemand het woord over dit onderwerp? Dat is evenmin het geval zie ik. Mag ik dan voorstellen de heer Van Kranenburg bij acclamatie te benoemen? Mag ik dan als eerste de heer Van Kranenburg feliciteren en het belang van zijn benoeming onderstrepen? Ik verklap u geen nieuws als ik zeg dat ik wel eens argwanend ben geweest als het ging om het dualisme. Maar als ik iets in de afgelopen vier jaar heb geleerd, dan is dat dat in het dualisme misschien wel een belangrijke verzekering ligt voor de toekomst van de provincie. Namelijk, als politiek dualistisch zó interessant gemaakt kan worden dat daarmee ook de kiezer wordt aangetrokken, dan ligt daar een van de criteria die gebruikt kan worden om de provincie te laten overleven.

Laat ik volstaan met te zeggen dat de behandeling van het voorgaande agendapunt nog eens onderstreept hoe gevoelig dat is. Aan mij is niet meer het moment om daarover nog een langer betoog te houden - voor de heer Van Kranenburg misschien wel - maar misschien is het wel aan mij om te zeggen dat ik vanuit ervaring heb geleerd dat het hebben van een vice-voorzitter een belangrijk element is in die dualistische verhoudingen. En dat de Staten - als ik mij mag veroorloven dat te zeggen - er ook verstandig aan doen, ook in de verhouding coalitie-oppositie rekening te houden met die verdeling, ook als het gaat om de keuze voor een vice-voorzitter. Ik ben ervan overtuigd dat bij een goed onderscheid tussen bestuurlijke verantwoordelijkheden en verantwoordelijkheden van de Staten, waar het volstrekt helder is dat de Staten erover gaan, het dualisme erg belangrijk is en dat de vice-voorzitter daarin een belangrijke rol kan vervullen.

Ik heb deze vergezellende woorden hier graag uitgesproken. Mijn felicitatie aan de heer Van Kranenburg. Hij heeft het woord.

Provinciale Staten besluiten bij acclamatie de heer Van Kranenburg te benoemen tot vice-voorzitter van Provinciale Staten.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie):
Mijnheer de Voorzitter, collega's. Ik dank u voor het vertrouwen dat in mij is uitgesproken. Ik ervaar dat ook als een steun en een mandaat om u in de toekomst ideeën voor te leggen over het functioneren van onze Staten. Ik daag u uit uw ideeën daarover met mij en daarmee met ons allen te delen. Verbetering van het functioneren van onze Staten is een zaak die ons allen betreft.

De gemene taken van de plaatsvervangend voorzitter liggen vast in het Reglement van Orde. U wordt allen geacht die te kennen. Daarop ga ik dus verder niet uitgebreid in.

Rein Bijkerk, zeer gewaardeerde voorganger in deze functie, heeft, als eerste plaatsvervangend voorzitter onder het dualisme, het fundament gelegd. In een overdrachtsbrief die hij schreef, gaat hij ook in op de mogelijke ontwikkelingen van de functie. Hij noemt daarbij het concreet extern vertegenwoordigen van de volksvertegenwoordiging op provinciaal niveau, een van de zaken waaraan ik aandacht wil besteden. Daarnaast zie ik ook nog enkele andere aspecten die de aandacht van de Staten en van hun plaatsvervangend voorzitter vragen. Het debat in deze zaal mag best wat steviger, wat levendiger en wat meer tussen de volksvertegenwoordigers onderling. Wat daarbij kan helpen, is dat er in de voorgelegde besluiten meer of andere keuzemogelijkheden worden gegeven dan alleen voor of tegen. Uit eigen ervaring kan ik melden dat het werkt als er meer keuzevoorstellen liggen. Het vraagt natuurlijk wel een vrij forse aanpassing in het beleidsvoorbereidende en ambtelijke en bestuurlijke proces. Het college van GS zal daarbij moeten afzien van het werken naar één oplossing of aanpak, maar er meerdere moeten presenteren. Het gevolg daarvan is dat die zaken wat meer op hoofdlijnen zullen worden neergezet en bijgevolg zal het debat wellicht ook meer op hoofdlijnen plaats kunnen hebben. Interessanter voor de pers en daarmee voor de burgers. Zoals men weet, hebben we daar nog een kleine uitdaging liggen.

Tijdens de verkiezingscampagne hebben enige lijsttrekkers en ook een enkel statenlid gewerkt met een burgerbuddy. Zo heeft Boy Brandjes, hier aanwezig, mij in contact gebracht met mensen die ik anders beslist niet zou hebben ontmoet, en mij gebracht op plekken waar ik anders niet zou zijn geweest. Wat mij betreft, verdient dat project evaluatie om te bezien waar de zwakke plekken zitten, aanpassing en verdere uitvoering te bezien en, wat ik noem, de permanente campagne. En daarmee bedoel ik niet die van de ChristenUnie. Wat mij betreft, is die buddyburger daarbij een belangrijke factor om eens te treden uit je eigen wereldje en om in contact te komen met andere andersdenkenden en secundair - dat zal ik niet verhelen - om enig partijpolitiek mis-siewerk te bedrijven. Maar dat laatste mag iedereen voor zichzelf weten. En zo zijn er meer zaken. Ik denk bijvoorbeeld aan de voornemens om de provincie in de komende periode beter bij de burger op het netvlies te krijgen door middel van de media en dan in betaalde zin.

De heer Bijkerk zei dat het plaatsvervangend voorzitterschap een behoorlijke tijdinvestering vergt. Ik vermoed zomaar dat hij gelijk heeft. Daarom zal ik u na een half jaar een overzicht doen toekomen van mijn activiteiten en de daarmee gepaard gaande tijdsinvestering. Wellicht dat dat leidt tot een nadere overweging van de functie.

De positie van plaatsvervangend voorzitter is natuurlijk een wat aparte functie. Je bent naast plaatsvervangend voorzitter ook statenlid en gebonden aan een politieke partij. Een plaatsvervangend voorzitter dient echter in die functie boven de partijen te staan. Ik vraag u dan ook mij eraan te herinneren, mocht ik mij een keer laten gaan, al zal ik mijn uiterste best doen om dat te vermijden.

Ten slotte heeft u, voorzitter, begrepen dat de Staten een plaatsvervangend voorzitter hebben gekozen met enige ambities. Naast de formele taken zie ik de functie als aanjager van ideeën, en van verbinder tussen de vele actoren. Ik zie uit naar de samenwerking met de commissievoorzitters die een helder mandaat hebben ten aanzien van de agendasetting. Dat is uitermate belangrijk om de besluitvorming in de Staten tijdig op het juiste moment en goed geïnformeerd te laten plaatsvinden. Ik zie uit naar de contacten met de collegeleden. In het bijzonder ook met de commissaris in zijn rol als voorzitter van de

Staten, naar de samenwerking met de griffier en met de medewerkers van de griffie. Dat is van eminent belang en ik verwacht er veel van. En uiteraard van u als statenleden, maar daarover ben ik al duidelijk geweest. Ik heb er zin in. Dank u wel. (*Applaus*)

De VOORZITTER: Ik wens u veel succes.

Benoeming PS-leden in in- en externe gremia

De VOORZITTER: U treft aan een ontwerpbesluit dat is rondgedeeld, met als voorstel twee leden uit uw midden te benoemen tot lid van het Openbaar Lichaam Muskusrattenbestrijding. Het woord 'plaatsvervangend' dat abusievelijk in de tekst staat, moet geschrapt worden. Het voorstel is de heer Seldenrijk en mevrouw Bodewitz te benoemen. Ik zie dat niemand hierover het woord wil voeren. Ik concludeer derhalve dat de Staten betrokkenen bij acclamatie hebben benoemd. (*Applaus*)

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel.

PS2007BEM10

Programma van eisen vervangende nieuwbouw

De heer KLEIN KRANENBURG (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De eerste keer dat dit onderwerp aan de orde was, heb ik het genoemd: wij praten met elkaar over het huis van de provincie. Volgens de voorbereidingen gaan wij ook die kant op. Om mijn bijdrage zo gestructureerd mogelijk te laten zijn, volg ik de voorstellen zoals die op de derde pagina staan, namelijk met de besluitteksten. Daar hebben we een paar opmerkingen bij.

Een van de dingen die in de besluitenlijst niet voorkomt, stellen wij wel expliciet aan de orde. Een en ander maal hebben wij in commissies en via verschillende woordvoerders gewezen op de mogelijkheid om de extra vierkante meters die het hele terrein groot is, te bebouwen. Het is echter niet de bedoeling dat we vandaag besluiten nemen over grond die resteert, maar wij willen wel binnen redelijke termijn - dat zou in de loop van dit jaar moeten kunnen - worden geïnformeerd over de mogelijkheden die er zijn om de ongeveer 9000 à 10.000 m² te bebouwen of te laten bebouwen, en zodanig dat dit financieel voordeel oplevert dat aangewend

zou kunnen worden om de exploitatielasten van de nieuwbouw te verlagen. Daarover verwachten wij wel een voorstel. Dat is zeker een belangrijk onderdeel dat al een aantal keren is genoemd.

Ten tweede merken wij naar aanleiding van punt 6 op dat er in de commissie BEM door geen enkele woordvoerder van een politieke partij is gezegd dat een PS-adviescommissie op zichzelf nog niet zo'n slecht idee zou zijn. Het zou kunnen zijn dat daarvoor toch voorstellen komen. Er zweeft een motie van de ChristenUnie die daar een beetje op duidt. Wij zullen daar in elk geval positief naar kijken. We denken immers dat het verstandig is om als Provinciale Staten enig zicht te houden op de mogelijkheden die er zijn wanneer een consortium aan de gang gaat. Zeker wanneer bij een keuze daarvan een opmerking gemaakt zou kunnen worden.

Als ik de lijst doorneem, is punt 1, de (voorgenomen) vaststelling van het programma van eisen, op zichzelf een goed verhaal. Met dat programma gaan wij dus akkoord, ofschoon wij daarbij moeten opmerken - de fractie van de PvdA zal daarop volgens mij gedetailleerder ingaan - dat een programma van eisen natuurlijk niet een heel verhaal is met schetsen en tekeningen en dergelijke. Tevens bestaat de mogelijkheid te bezien op welke wijze het meenemen van een onderhoudsverplichting leidt tot een betere vormgeving van die constructie - want het blijft immers een juridische constructie - en of wij daarmee goedkoper uit zullen zijn. Daarin volgen wij in elk geval de PvdA die daarover een heldere opmerking heeft gemaakt.

Bij het programma van eisen hebben wij twee opmerkingen. De eerste betreft de keuze van het parkeren. Er wordt op pagina 10 van dit stuk een combinatievoorstel gedaan om voor 1/3 deel van de parkeerplaatsen ondergronds te bouwen en 2/3 deel op maaiveldhoogte onder het gebouw. Het is een goed plan om daar verder naar te kijken. Het zou ook kunnen zijn dat die twee etages als het ware op elkaar worden gezet en dat er pas dan omhoog wordt gegaan, gezien de mogelijkheden om hier te bouwen. Wij wachten het antwoord van de gedeputeerde op dat onderdeel af.

Onze tweede opmerking betreft de keuze die er ligt tussen de verschillende varianten om de slopen. De duurste variant verschilt € 400.000 met de

goedkoopste. Dat is natuurlijk wel veel geld, maar in het totale bedrag maakt dat volgens ons toch niet zo veel uit. Wij hechten er immers aan om te kiezen voor dat duurzaam slopen.

Ten derde merken wij op bij het programma van eisen (PvE) dat bij een nadere uitwerking zonder al te gedetailleerd te zijn, ook bezien kan worden of, als er bepaalde keuzes ten aanzien van materiaalgebruik zijn en dergelijke, dat er zodanig wordt gekozen - en dat klinkt misschien een beetje gek omdat het ietwat gedetailleerd is - dat daar intern ook wat werkgelegenheid voor lager geschoolden uit voortvloeit. Een van mijn fractiegenoten gaf het eenvoudige voorbeeld van de trap met een koperen reling, die af en toe gepoetst moet worden. Dat levert dan werkgelegenheid op voor mensen die juist dat soort werk graag willen doen en die dat ook goed kunnen. Daarmee zou bij de verdere uitwerking rekening gehouden kunnen worden.

De punten 2, 3 en 4 van het ontwerpbesluit zijn wat ons betreft akkoord. Daarmee worden de € 300.000 structureel gemaakt ten laste van de algemene middelen. Dat gaat inderdaad in 2008 in en dat lijkt ons financieel juist.

Bij punt 5 gaan wij akkoord in aanmerking nemend de opmerkingen die wij net hebben gemaakt.

Bij punt 6 wijs ik er nog even op dat het wellicht toch een goed idee is dat een in te stellen PS-commissie eens kijkt naar beeld en constructie en naar de mogelijkheden. Die commissie is dan ook te betrekken bij de keuze van het consortium; het is immers het huis van de provincie. Dat lijkt ons zeker niet verkeerd.

Dat er een commissie moet komen die adviseert inzake de inrichting van de politieke ruimte, lijkt mij helder. Er is in dit verhaal natuurlijk nog helemaal geen geld uitgetrokken voor, zover ik dat heb begrepen, de inrichting van de nieuwbouw. Ik neem aan dat daarvoor een apart voorstel komt. Ik heb daarover in dit verhaal echter nog niets kunnen vinden.

De heer VOS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Onze fractie kan instemmen met het voorstel dat een lange voorbereiding heeft gehad. Het is heel plezierig geweest dat het college van GS in de eerste vergadering na de Staten voor de betrokken commissie een update heeft gegeven. Het is voor iedereen buitengewoon verhelderend geweest. Van meet af

aan heeft goede huisvesting immers voorop gestaan, op basis van de vijf centrale waarden: flexibiliteit, ontmoeting, efficiëntie, duurzaamheid in innovatie. Wij zijn benieuwd naar het uiteindelijke resultaat, maar we hoeven zelf niet bij de architectenkeuze en dergelijke betrokken te worden. Dat heb ik ook in de commissievergadering naar voren gebracht.

De grootste zorg van mijn fractie is de beheersbaarheid van de kosten. In de commissievergadering is door de toen verantwoordelijke gedeputeerde toegezegd, dat door middel van halfjaarlijkse rapportages inzicht in de financiën wordt gegeven. Ik ga ervan uit dat de huidige daarvoor verantwoordelijke gedeputeerde de commissie direct informeert wanneer hij afwijkingen op zich af ziet komen.

Ten aanzien van de onderhoudsverplichtingen, en de kosten daarvan meenend, sluit ik mij aan bij de opmerkingen die de heer Klein Kranenburg daarnet heeft gemaakt. De fractie van de PvdA zal hierover nog wat opmerkingen maken die ook ons wat dat betreft uit het hart zijn gegrepen.

Er is nog een aanvullend antwoord geweest van het college, met name over de financiën, naar aanleiding van door ons gestelde vragen. Voor ons is dat antwoord voldoende.

Dan blijven er voor de VVD nog twee zaken over. In de eerste plaats het extra duurzame slopen en ten tweede het parkeren.

Om met het eerste te beginnen, sluit ik aan bij het coalitieakkoord. Wat ons betreft is het bedrag van € 400.000 voor extra kosten van het duurzaam slopen akkoord. Daar is ook een dekking voor en dat hoeft niet uit het bestaande budget te komen, maar het kan gewoon uit de pot voor duurzaamheid worden meegenomen. Ten aanzien van het parkeren gaan wij uit van niet parkeren onder maaiveld, maar wij vinden het helemaal niet verstandig daar nu al afspraken over te maken. Het zal afhankelijk zijn van het ontwerp dat er uiteindelijk komt of we onder of boven het maaiveld of waar dan ook gaan zitten voor het parkeren van vervoermiddelen. Voor onze fractie is bepalend dat we het hebben over het niet toestaan van aanwending van extra financiële middelen. Wat dat betreft ligt het budget als zodanig vast. Als we meer uitgaven willen doen voor het parkeren, en als dat tot meerdere kosten mocht leiden, dan ga ik ook weer mee met de zienswijze van het CDA dat we dat dan moeten halen uit de extra

verkoop van 4.000 m² grond en dan hebben we een buitengewoon goed dekkingsmiddel voor die hogere kosten. Voorts sluit ik mij ook aan bij de opmerking van collega Klein Kranenburg als die zegt dat er inzicht gegeven moet worden in de totale opbrengst van de verkoop van 10.000 m² grond en wat dat kan betekenen. Het heeft geen haast, maar zo'n voorstel zou in de loop van dit jaar met plezier door ons tegemoet worden gezien.

De heer KILIC (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik spreek mijn waardering uit voor het programma van eisen dat gemaakt is. Inhoudelijk is dat wel goed, maar ik heb nog wel enkele vragen over dat programma van eisen. Ik zal ook iets vertellen over het ondergronds parkeren, extra duurzaam slopen en design en buildconstructie.

Ik heb een aantal vragen over het functioneel ruimtelijke programma van eisen (PvE). In totaal zijn er 735 werkplekken voor 909 werknemers, zoals vermeld op bladzijde 26 van het PvE. Daarvoor is nodig 26.000 m² bruto vloeroppervlak (bvo), waarvan 16.000 m² bvo door nieuwbouw te realiseren. Dat is zeer ruim. Bijvoorbeeld: de nieuwbouw van het gemeentehuis van Den Bosch herbergt 720 werkplekken, op basis van 75%, in plaats van 80% zoals gekozen. Kan het aantal vierkante meters bvo risicoloos worden teruggebracht tot 14.000 m²? Mijn vraag aan GS is: is GS het daarmee eens en wat levert een dergelijke keuze financieel op?

Op bladzijde 8 van het PvE staat dat het bestuur van de provincie eigen werkplekken krijgt, maar wel naar de nieuwbouw gaat, zie bladzijde 42 van dat stuk. Waarom krijgen leden van GS geen flexplekken? Als het college van GS die uitzondering handhaaft, waarom blijft het bestuur dan niet gewoon boven in de toren zitten? Dan hoeft er ook niet verbouwd te worden.

Andere vragen die ik heb zijn: zijn de kosten van de herinrichting van de toren in deze begroting meegenomen? Wordt de toren in dezelfde footprint uitgevoerd als de nieuwbouw, dat wil zeggen: met flexibele werkplekken?

Op bladzijde 39 in de paragraaf over het restaurant staat dat niet blijkt dat de lunchruimte buiten lunchtijd benut gaat worden als overlegplek. Citaat: "Is het interessant na te denken over een mogelijkheid om een combinatie eten-werken toe te passen?"

Waarom wordt niet ondubbelzinnig ervoor gekozen de lunchplek te betrekken bij het flexibele kantoorconcept? Immers, flexibele kantoorconcepten van dit type buiten lunchuren gebruiken, is efficiënt en kostenbesparend.

Grond is heel waardevol, zeker in Utrecht. Grond brengt veel geld op. Ik heb dus een andere, nieuwe variant willen voorstellen, dat willen zeggen: een vijfde variant waarbij de parkeerplekken overdekt onder het gebouw gesitueerd zijn. Dus niet ondergronds en niet op het maaiveld. Dat zal minder grond kosten en dus een financieel voordeel opleveren en dat past ook binnen het bestemmingplan in verband met de maximale hoogte van het gebouw. Daarnaast is de grond vrij om gemakkelijker te verkopen. De investering kan gedekt worden uit de opbrengst van de grondverkoop.

De fractie van de PvdA kiest voor de optie duurzaam slopen, voor de duurdere variant, zoals de heer Vos al heeft gezegd. Wij steunen dat.

Design en buildconstructie. Ik heb in de stukken gelezen dat het een nieuwe systematiek in Nederland is. In de afgelopen vijf jaar is daar ervaring mee opgebouwd. Eerder is door GS vastgesteld dat deze constructie uniek is voor de kantoorbouw in Nederland. Dat staat echter op gespannen voet met het uitgangspunt dat de provincie Utrecht kiest voor 'proven technology'. Wij willen daarom het risico van deze keuze beperken door in de aanbesteding op te nemen dat de architect en de aannemer voor langere periode, bijvoorbeeld voor vijftien jaar, de onderhoudskosten ('maintenance') voor hun rekening nemen. Daarover dien ik een motie in.

Motie M3 (PvdA): Opnemen onderhoud in PvE

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 29 Mei 2007;

kennis genomen hebbende van de voorstellen van het college van GS inzake het Programma van Eisen vervangende nieuwbouw;

constaterende dat GS voorstellen de aanbesteding van de nieuwbouw te laten plaatsvinden op basis van de zogenaamde Design en Build-methode;

overwegende dat:

- *het toepassen van deze methode voor de bouw van kantoren in Nederland nieuw is;*
- *het provinciale beleid is dat wordt uitgegaan van 'proven technology';*
- *dat deze methode mogelijk tot grotere risico's kan leiden;*

spreken als hun mening uit dat, indien GS blijven vasthouden aan deze methode, het verstandig is de risico's te beperken door de opdrachtnemer(s) te verplichten ook langjarig het onderhoud van betreffend gebouw (maintenance) in het PvE op te nemen;

dragen GS op aan PS te rapporteren (a) op welke wijze het voorgaande wordt verwerkt in het PvE.

En gaan over tot de orde van de dag

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Zij kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer NUGTEREN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Het grote debat over de interne nieuwbouw van het provinciehuis is er wel geweest. De fractie van GroenLinks was indertijd niet tegen nieuwbouw, alleen tegen de locatie daarvoor; wij waren voor de binnenstad. Maar goed, dat is geweest. Wat ons betreft zijn er in het debat nu nog een paar punten, die ook al door anderen zijn genoemd, die nog van betekenis zijn voor de rest van de besluitvorming. In het algemeen kunnen wij ons in het programma van eisen (PvE) vinden, maar er zijn twee punten die wij van belang vinden om daaraan toe te voegen. Het eerste is het duurzaam slopen. Ik proef al dat daar een grote meerderheid voor is en ik ben daar blij om, omdat de provincie juist ook in dat soort punten en niet alleen in de bouw zelf, maar ook in de wijze waarop oude zaken worden verwijderd, het goede voorbeeld zou moeten geven.

Wat de financiering ervan betreft, daarvoor heeft collega Vos een potje genoemd. Ik heb bij de discussie van vorige week gezegd dat ons bepaalde informatie ontbreekt, dus daar kunnen wij nog niets over zeggen. Ten tweede willen wij aan het PvE toevoegen het parkeren dat al door anderen is genoemd. Wat ons betreft wordt er zo veel mogelijk onder het gebouw geparkeerd. Ik zeg niet dat het ondergronds zou moe-

ten, want dat is een bijzonder kostbare zaak, maar wel onder het gebouw. Ik moet de heer Vos ook melden dat wij de mogelijkheid van twee parkeerlagen heel graag uitgezocht willen hebben. Iedere meter parkeer-ruimte die onder een gebouw geplaatst kan worden, is pure winst voor de langere termijn. De vraag is dan wat we dan doen met de ruimte die daardoor vrijkomt. Daar kan een deel van de nieuwbouw mee gefinancierd worden.

Ik wijs er echter ook op dat een deel van het gebied dat de provincie bezit, behoort tot het groene gebied, aansluitend op Bloeiendaal. Ik zou het heel vervelend vinden als iedereen nu opeens dollartekens in de ogen krijgt en zal zeggen dat we dat moeten verkopen om de kosten van de nieuwbouw goed te kunnen betalen. Ook het groen dient aan deze kant van de stad, zeker daar waar de groene zone tussen Utrecht, Bunnik en De Bilt zo smal is, goed bewaard te worden.

Op de architect hebben wij als Provinciale Staten geen invloed. Het bestuur moet zich immers niet uitlaten over wat mooi en lelijk is; laat anderen dat vooral maar doen. De financiën en de controle daarop zijn voor ons zeer belangrijke punten. Ik begrijp dat de collega van de fractie van de ChristenUnie daarover nog enkele behartigenswaardige woorden zal zeggen; daar wachten wij dus nog even op. Voor ons mag het iets meer zijn dan een constructie waarbij wij als Staten een halfjaarlijkse rapportage krijgen. Wij moeten ons als Staten dan ook realiseren, in het verlengde van het rapport van de Rekenkamer, dat wij moeten nadenken over de wijze waarop wij op een goede wijze met dat soort megaprojecten in de controlesfeer kunnen omgaan.

Ten slotte werd opgemerkt dat het een design- en buildconstructie is. Ik kan het eerlijk gezegd niet goed overzien. In Nederland is het een weinig voorkomende constructie, die in Engeland sterk in opmars is, zo heb ik begrepen. In de Verenigde Staten is dat zelfs vrij gebruikelijk. Ik weet nooit of wij dat soort voorstellen dan moeten afwijzen of juist moeten omhelzen, maar ik zou daarover wel graag iets meer willen weten.

De VOORZITTER: Ik ben van plan om na de eerste ronde van de Staten te schorsen, want van de kant van GS is er behoefte aan een schorsing. We kunnen die schorsing dan laten samenvallen met de lunchpauze, zo omstreeks half een.

De heer NUGTEREN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Bij wijze van orde: ik ben er erg tegen dat wij eerst nog uitvoerig gaan lunchen. Dinsdag is voor mij een buitengewoon ongelukkige dag. Ik heb vanmiddag ook mijn verplichtingen en ik kan niet eerst hier lekker gaan lunchen, als ik het even onaardig mag zeggen.

De VOORZITTER: Ja, maar ik kan met geen mogelijkheid anders zeggen dan dat het college behoefte heeft aan een schorsing. Ik veronderstel dat die ongeveer een kwartier zal vergen en dat kan samenvallen met de lunch. Als u niet aan de lunch wilt deelnemen, is dat uw zaak, maar ik kan aan die schorsing niet veel doen.

De heer NUGTEREN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Maar 'lunchpauze' klinkt altijd als iets dat een uur duurt, met een kwartier voor de schorsing kan ik leven.

De VOORZITTER: We kunnen binnen een half uur klaar zijn. Het woord is aan de heer Streefland.

De heer STREEFLAND (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het PvE voor de vervangende nieuwbouw is niet zo maar een voorstel. We hebben het hier immers over een budget van € 60 miljoen. Dat is, ter vergelijking, net zo veel als destijds in het stimuleringsfonds is vastgezet. Het beslaat in termen van de provinciale exploitatie bijna een derde van de jaarbegroting. Jammer voor gedeputeerde Ekkers, in een vorig 'leven' portefeuillehouder organisatie, dat hij zijn karwei niet kan afmaken, al zal hij in de collegiale sfeer nog wel een grote rol kunnen spelen.

In december 2005 koos de meerderheid van deze Staten voor de variant nieuwbouw op de huidige locatie. Waar in het vorige coalitieakkoord nog enkele passages stonden over de huisvesting - voor de nieuwkomers: er werd toen gerept over renovatie - kom ik daarover in het huidige akkoord niets tegen. Er moet wat gebeuren, dat is duidelijk. De laatste jaren is er aan onderhoud weinig gedaan. Veel zaken daar voldoen niet meer aan de Arbo-vereisten. Daarnaast kantelt de organisatie met het OIO-traject. Twee items hebben onze centrale aandacht als het gaat om de nieuwbouw. Ten eerste: het duurzame karakter. Slagvaardig zal er samen worden gewerkt aan kwaliteit en duurzaamheid. Zo staat duidelijk in

grote letters boven het coalitieakkoord. Toch wordt in het conceptprogramma van eisen uitgegaan van regulier slopen. Aan de bijdragen van de coalitiepartijen hebben wij inmiddels met instemming gezien dat ze daar nu ook van terugkomen. Er lijkt zich nu toch een meerderheid af te tekenen voor duurzaam slopen. Zoals al gezegd is, zal dat ongeveer € 400.000 duurder zijn. Dat is natuurlijk veel geld. Maar vorig jaar is € 435.000 uitgetrokken voor de regiosoap. Het is nu aan de Staten om te zeggen wat belangrijker is.

Met belangstelling hebben wij geluisterd naar de bijdrage van de PvdA over het parkeren. Deze fractie stelt voor om dat niet boven het maaiveld te laten plaatsvinden maar onder het pand. Dat sluit aan bij ons idee over intensief ruimtegebruik.

Wij zijn verheugd over de financiële beheersbaarheid van het project. De duur ervan zal een periode van minimaal zes jaar beslaan. Helaas komt het in de praktijk voor dat de overheid bij haar grote projecten nogal eens geconfronteerd wordt met forse kostenoverschrijdingen. Daarbij is het lang niet altijd duidelijk wat de oorzaak daarvan is. Veelal worden allerlei kostenposten over het hoofd gezien of onderschat. Daarom pleiten wij ervoor dat Provinciale Staten gaan kijken welk gereedschap zij in huis hebben om hun taak optimaal te kunnen uitvoeren. Uit een Berenschot-evaluatie van het dualisme in onze provincie die in de vorige Statenperiode heeft plaats gehad, is onder meer naar voren gekomen dat er ruimte en draagvlak voor een initiatiefrijkere rol voor PS is, en dat er goede kansen bestaan om vaart te geven aan verandering. De Staten zouden daartoe, ondersteund door een actieve griffie, initiatieven moeten nemen. Daarvoor is echter wel samenspel met alle betrokkenen vereist.

Het is lastig om zaken waarvan we weten dat die gaan passeren, te calculeren. Hoeveel te meer onzekerheid is er over de nieuwbouw zelf: een lang traject van voorbereiding, onderzoek, ontwerp, sloop en opbouw, waarbij alle schakels hun eigen onzekerheden met zich meebrengen? Als PS zijn wij immers ook budgetverstrekkers ter zake van andere mega-investeringen. De toenemende complexiteit van besluitvormingsprocessen noopt steeds meer tot het goed regelen van toezicht en controle.

Dat geldt niet alleen voor de marktsector, maar ook voor de publieke sector. Sedert de invoering van het dualisme hebben wij als Provinciale Staten nieuwe

instrumenten gekregen om die controlerende functie te versterken. Vanwege dat belang willen wij trachten onze controlerende taak die wij als Staten hebben, verder gestalte te geven. Dit met behulp van de controleinstrumenten die de Staten daartoe ten dienste staan. Een kritische controlerende rol die zonedig leidt tot bijstelling, wat ook een vitaal instrument is voor de provinciale samenleving. Daartoe brengen wij de volgende motie (M4) bij u in het midden.

Motie M4 (ChristenUnie): Instelling ad hoc-commissie controle mega-investeringen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 29 mei 2007;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten, nr. PS-2007BEM110, inzake Programma van Eisen vervangende nieuwbouw;

overwegende dat:

- *inzet van het daarmee gemoeide budgettair beslag vergaande zorgvuldigheid vergt, zo heeft de praktijk van budgetoverschrijdingen bij mega-projecten elders in overheidsland aangetoond;*
- *het daarom noodzakelijk is dat Provinciale Staten zich bij mega-investeringen zoals onderhavige verwagissen op welke wijze hun controlerende taak kan worden geoperationaliseerd;*

voorts overwegende dat:

- *Provinciale Staten sedert de invoering van het duale stelsel zich niet meer met de dagelijkse details van het provinciebestuur dienen te bemoeien;*
- *door Provinciale Staten naast het stellen van kaders bijzondere aandacht aan hun controlerende taak moet worden geschonken;*
- *binnen de Provinciewet aan Provinciale Staten niet minder dan zeven onderzoeksinstrumenten ter beschikking staan;*
- *eigen onderzoek door Provinciale Staten (evt. enquête);*
  - *onderzoek in opdracht van Provinciale Staten (second opinions);*
  - *het rekenkameronderzoek;*
  - *de accountantscontrole;*
  - *onderzoek ex artikel 217a van de Provinciewet (GS-onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid waarvoor Provinciale Staten bij verordening regels stellen);*

- *onderzoek door college van Gedeputeerde Staten op verzoek van Provinciale Staten;*
- *onderzoek door Provinciale Staten op verzoek van Gedeputeerde Staten;*
- *Provinciale Staten zich daarom dienen toe te leggen op het gebruik van het hun ten dienste staande controleinstrumentarium om hun taak als controleur te bestendigen en zonedig te versterken met als doel risicobeheersing;*

besluiten:

- *over te gaan tot het instellen van een ad hoc Statencommissie die namens Provinciale Staten het onderzoek naar de invulling van de controlerende rol bij mega-investeringen voorbereidt en waarvan de uitkomsten dienen als solide bouwstenen ten behoeve van de controlerende rol van Provinciale Staten;*
- *bedoelde commissie komt voor het einde van dit jaar (2007) met een plan van aanpak en rapporteert hierover aan de commissie Bestuur, Europa en Middelen van januari 2008.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Zij kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een opmerking over het dictum van de motie. Kan de indiener zich voorstellen dat de taak die hij heeft geformuleerd, wordt uitgevoerd door de bestaande commissie van de rekening? Valt de taak van die commissie eigenlijk niet samen met wat er in dat dictum wordt voorgesteld?

De heer STREEFLAND (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Daar valt over te praten. Dat is prima. Dit is een motie die appelleert aan de mogelijkheden die aan PS in de Provinciewet worden geboden om hun taak als controleurs gestalte te geven. In het programma van eisen (PvE) wordt ook van de zijde van GS serieus werk gemaakt van het risicomangement ter zake van de nieuwbouw. Dit laat echter onverlet dat Provinciale Staten een zelfstandige taak hebben als budgetverschaffers.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van D66 heeft geen behoefte om hier dat hele afwegingstraject rond de vervangende nieuwbouw nog eens langs te lopen. Hierover hebben wij

in de vorige collegeperiode beslist en daarmee is de kous af. Wél praten we hier vandaag over het PvE voor de vervangende nieuwbouw. Namens mijn fractie breng ik hierbij enkele aandachtspunten naar voren.

Duurzaam slopen, die term is al eerder gebezigd. Evenals een meerderheid in deze Staten is D66 voor duurzaam slopen van de oudbouw. Als in het collegeprogramma zoveel belang aan duurzaamheid wordt gelegd, dan dient dit niet alleen in de nieuwbouw tot uiting te komen, maar ook in de manier waarop de oudbouw wordt gesloopt. De provincie heeft immers ook een voorbeeldfunctie. Dat dit enige extra kosten met zich meebrengt, vindt D66 met het oog op bijvoorbeeld het collegeprogramma, maar ook vanwege onze verantwoordingsfunctie, verantwoord en verdedigbaar. Mijn vraag aan het college is evenwel: moeten wij niet hierover vandaag in het besluit een mening uiten dan wel een besluit nemen? Nu is dat slechts 'ter overweging' in het besluit opgenomen. Dat zou kunnen betekenen dat mijn fractie in tweede termijn hierover een amendement zal indienen, zodat wij als Staten kunnen stellen dat wij met duurzaam slopen akkoord gaan. Aanvullend vraag ik het college dan nog uit welke pot men dat gefinancierd wil hebben. Ik heb hierover met enkele fracties gesproken. De een noemt dan de algemene middelen en de heer Vos bijvoorbeeld wil daarvoor het potje 'duurzaamheid en milieu' gebruiken. Graag hoor ik vanuit het college een voorkeur.

Het parkeren. Zoals mijn fractie tijdens de behandeling van het collegeakkoord al heeft gezegd, is D66 voor dubbel grondgebruik. Ondergronds parkeren is dan een interessante uitdaging bij de nieuwbouw om ruimte te kunnen besparen. D66 is voor ondergronds parkeren, mede omdat deze keuze ook weer een signaal is van een provincie die voor duurzame, ruimtebesparende oplossingen kiest en daarbij ook weer een voorbeeldfunctie vervult. Wat de kosten betreft, is het wel een echte diepteinvestering, dat beseffen wij terdege. Het voorstel dat de PvdA heeft gedaan om eens te onderzoeken of parkeren ook op het maaiveld zou kunnen met eventueel een etage daarboven, is dan ook interessant. Zoals ik ook uit het NOVA-rapport heb gelezen in de bijlage, zou parkeren eigenlijk nog nader onderzocht moeten worden. Dan lijkt het me een goed idee om die vari-

ant daarin dan ook werkelijk mee te nemen naast bijvoorbeeld de mogelijkheid van overdekt parkeren op maaiveld en eventueel nog een ondergrondse parkeerruimte. Dan kunnen we meteen zien in hoeverre dat echt zoveel verschil maakt en dan kunnen we daarover in de toekomst een afgewogen keuze maken.

De politieke ruimte en de positie van de griffie. In besluit 7 wordt ter overweging voorgesteld een PS-commissie in te stellen die GS gaat adviseren inzake de inrichting van de politieke ruimte in de nieuwbouw. D66 is voor een dergelijke commissie. Ondanks de beperkte bezetting van onze fractie zijn wij graag bereid daaraan een bijdrage te leveren, maar omdat er in het besluit wordt gesproken over een overweging, vinden wij het wel belangrijk die overweging om te zetten in een concreet besluit. Daarom wil ik daarover een amendement indienen. Dat komt er eigenlijk op neer dat we zeggen: laten we die commissie gewoon instellen en afspreken dat we de spelregels voor die commissie in de commissie BEM bespreken en daar ook verder vaststellen.

Amendement A1 (D66, SP, GroenLinks, ChristenUnie, PvdD): PS-commissie 'inrichting politieke ruimten'

Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 29 mei 2007, ter bespreking van het Programma van Eisen voor de vervangende nieuwbouw;

constaterende dat in het besluit ter overweging een PS-commissie in te stellen die GS adviseert inzake de inrichting van de politieke ruimten;

besluiten op pagina 3 van het ontwerpbesluit punt 7 te wijzigen in:
een PS-commissie in te stellen die GS adviseert inzake de inrichting van de politieke ruimten en de regels hieromtrent in de commissie BEM te bespreken en vast te stellen.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Het kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! D66 vindt van de positie van de griffie, dat die,

hoewel feitelijk zijnde een onderdeel van het ambtelijk apparaat, toch rechtstreeks onder Provinciale Staten ressorterend, een speciale overweging behoeft. Daarom ook stelt D66 voor de in te stellen politieke commissie voor de inrichting van de politieke ruimte, mede te laten adviseren over de inrichting van de griffie. Dan denk ik vooral aan vragen als: willen wij daar nu wel of geen flexplekken hebben; is dat handig of niet, enzovoort. In de commissie is daarover uitgebreid gesproken.

Financiën is bijna mijn laatste punt. Bij een dergelijk miljoenenkostend project zijn kostenbeheersing en controle een bittere noodzaak. Helaas blijkt nog wel eens dat overheidsprojecten qua kosten de pan uit rijzen. De voorbeelden zijn gemakkelijk te noemen. De gekozen opzet is vrij nieuw en herbergt dus ook een zeker risico. De motie van de PvdA spreekt mij zeer aan en die zal door D66 van harte ondersteund worden.

Gedurende sloop en bouw wil onze fractie tijdig en deugdelijk geïnformeerd blijven over de gang van zaken. Het in de Agenda 2010 gehanteerde dashboardmodel is mijn fractie wat dat betreft goed bevallen. Ik vraag GS dan ook of we een dergelijke werkwijze ook kunnen toepassen bij de sloop en nieuwbouw, zodat we op die manier periodiek geïnformeerd kunnen worden over de voortgang en over de stand van de financiën.

Ten slotte: Europese aanbesteding. Het project moet Europees aanbesteed worden vanwege de kostenomvang. We hopen en verwachten dat hier ook een dubbele controle zal plaatsvinden. We weten hoe lastig het vaak is om dit op een goede manier te doen. Wij willen het verkeerd aanbesteden van deze grote opdracht voorkomen door dat risico uit te sluiten. Zijn Gedeputeerde Staten van plan ook een dergelijke 'double check' te laten uitvoeren? En wie is daarvoor dan de aangewezen persoon?

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! 22 jaar geleden stond in de stad Den Haag een mooie maquette van een nieuw gemeentehuis, dat zeker gebouwd zou worden. Er waren ook enkele heel mooie plannen voor het ministerie van VROM buiten de stad Den Haag. Toen begon er ineens iets te bewegen. Er was namelijk een levensgroot probleem: het centrum van Den Haag.

In Utrecht hebben wij met folders gelopen, wij werden bij de trappen van Hoog Catharijne gezet, wij gingen voor Mooi Utrecht, en sommige mensen reageerden met: jullie zorgen er dan wel voor dat dit mooi gaat worden. Welnu: daar is iets voor nodig. Als ik nu kijk naar dit voorstel, dan wordt op deze plek, helemaal buiten het centrum van de stad Utrecht een bouwplan ontwikkeld. Aan de andere kant is de provincie echter ook actief bezig door bijvoorbeeld het Muziekcentrum mede op te krikken. Ik zal u niet lastigvallen met allerlei monumenten en dergelijke in de stad Utrecht die in het verleden zijn geschapen. Ik heb echter wel heel sterk het idee dat als er een integrale aanpak zou komen waarin zowel de gemeente Utrecht die een stadskantoor wil bouwen en andere zaken, zoals een bibliotheek die een nieuw onderkomen wil, en daar ook een provinciehuis aan gekoppeld kan worden, dan kunnen de mensen daar binnenlopen en van allerlei zaken kennisnemen. Vanuit die kant bezien, zou, zo vinden wij van de fractie van Mooi Utrecht, er eigenlijk pas op de plaats gemaakt moeten worden. Dus in die zin kunnen wij niet instemmen met dit voorstel.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn, evenals andere partijen, voor duurzaam bouwen en duurzaam slopen. Wat het parkeren betreft, is het voor ons belangrijk dat er zo min mogelijk buiten het bouwooppervlak getreden wordt. Of dat nu ondergronds parkeren is of met meerdere lagen, dat is dan voor ons niet het belangrijkste, maar vooral dat er efficiënt gebruik wordt gemaakt van de ruimte die er voor het bouwen is. De provincie heeft daarin een heel belangrijke voorbeeldrol. Wat dat betreft, sluiten wij ons gaarne aan bij wat door andere partijen reeds naar voren is gebracht.

De VOORZITTER: Met uw welnemen sluit ik daarmee de beraadslagingen in eerste termijn. Ik schors de vergadering tot 13.00 uur.

Schorsing van 12.33 uur tot 13.05 uur.

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Het woord is aan gedeputeerde Binnekamp in eerste termijn.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Een nieuw programma is even wennen. Wij gaan hierover nu met elkaar verder van gedach-

ten wisselen, zij het dat ik vind dat het programma van eisen als zodanig door het merendeel van de Staten wordt ondersteund, met dien verstande dat men nog enkele vragen heeft gesteld over onderwerpen als duurzaam slopen, duurzaam bouwen, parkeren en al wat dies meer zij. Over die hoofdlijnen wil ik het eerst hebben. Op het einde kom ik dan wel bij enkele detailvragen.

Duurzaam slopen. Ook dit college is natuurlijk voor duurzaamheid. Men heeft het ook kunnen lezen: duurzaam slopen heeft wat dat betreft de voorkeur boven de gebruikelijke methoden, alleen kost het wat meer. In dit geval bedragen in de orde van grootte van € 400.000 tot € 500.000 meerkosten. Ik begrijp echter dat de Staten duidelijk hebben gesteld dat de dekking van die extra kosten gezocht moet worden binnen de algemene middelen dan wel, zoals de heer Vos heeft gezegd, uit het project inzake duurzaamheid. Ik kan de Staten toezeggen dat wij in de aanbestedingsprocedure dit onderwerp zullen meenemen. Dan moeten we de zaak maar verder bekijken. Ik kan wel zeggen dat niet elk consortium en elke aannemer staat te springen om duurzaam te slopen. Daar zit altijd een meerprijs aan vast en in die zin zullen we met het consortium moeten onderhandelen over hoe wij op de beste wijze duurzaam slopen kunnen inbouwen in het programma van eisen. Als dat echt meer gaat kosten, zeg ik dan speciaal tot de heer Bos, dan kom ik even bij u terug om voor die meerdere kosten weer een potje te vinden.

De heer KLEIN KRANENBURG (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat de laatste zin van de gedeputeerde mijn vraag wellicht overbodig maakt, maar we houden in dit huis allemaal altijd van helderheid en duidelijkheid, we gaan er met elkaar van uit dat het college een consortium zoekt dat in staat is duurzaam te slopen. Voorts stellen we vast dat het, gezien het bedrag, mogelijk moet zijn dat te doen binnen de begroting zoals die er nu ligt. Wellicht zit ergens nog een inverdieneffect? En als het echt niet gaat, dan kan de gedeputeerde altijd in de commissie rapporteren waar hij die € 400.000 uit betaald wilt hebben. Onze suggestie zou dan zijn: algemene middelen. Het bedrag moet dus niet ten laste worden gebracht van de post duurzaamheid, omdat met dát geld ook andere dingen gedaan moeten kunnen worden.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de

Voorzitter! Ik deel de zienswijze van de heer Klein Kranenburg.

De vorige Staten hebben al twee jaar geleden bepaald dat er heel duidelijke afspraken met het consortium gemaakt dienen te worden. Er wordt dan gesproken over het bouwen, de risico's, de financiële paragraaf, dus eigenlijk is dit een methode op basis waarvan gezegd zou kunnen worden dat de projecten binnen de budgettaire afspraken moeten blijven en dat ook de financiële risico's bij het consortium worden gelegd. Met andere woorden: wij proberen een duidelijk ontwerp met het consortium tot stand te brengen waarin dat soort zaken absoluut afgetikt worden.

En dan zijn er heel veel opmerkingen over het parkeren gemaakt. Men weet dat in het programma van eisen € 700.000 is opgenomen voor parkeren op maaiveldniveau voor bijna 290 parkeerplaatsen naar ik meen. Ik begrijp dat men vanuit de Staten ook naar een grijze variant wil. Dat wil de heer Kilic. Ik heb daar geen moeite mee, maar op dit moment kan ik daarover nog geen duidelijke uitspraken doen. Ik kan wel op korte termijn laten zien hoe dat berekeningstechnisch uitpakt, zodat wij wel snel met elkaar kunnen besluiten wat we gaan doen. We willen immers verder met de aanbesteding, dat is natuurlijk te begrijpen. Vandaar ook dat ik wel graag op redelijk korte termijn van de Staten een uitspraak wil hebben over het model dat wij moeten kiezen op basis van de financiële aspecten.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Bij interruptie. Is het dan zo dat we als het ware die vijfde variant gaan meenemen in het memorandum dat wij recentelijk nog hebben ontvangen en waarin dus nu vier opties zijn verwoord? Daar komt die vijfde optie, financieel uitgewerkt, dus bij?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat zeg ik. De voorkeur is dus vooral voor het parkeren om het gebouw. Daar gaan wij naar kijken.

Er is gesproken over het bebouwen van extra vierkante meters. De heer Klein Kranenburg en anderen hebben daarover gesproken. Het college is er niet voor om op dit moment de vierkante meters die over zijn al te gaan verkopen. Ik neem aan dat de Staten daar evenmin voor zijn. Wij willen dat bezien in het kader van de ontwikkeling van dit gebied.

Wij bekijken dus hoe dat programma er technisch uit kan zien en wat voor mogelijkheden daarvoor volgens het bestemmingsplan geboden kunnen worden. Dan lijkt het mij zinvol te bekijken wat wij met de extra vierkante meters gaan doen. Ik ben er niet voor te wachten totdat de nieuwbouw gepleegd is. Nee, wij zullen de komende tijd gaan kijken in welke richting er mogelijkheden zijn voor het bebouwen van die extra vierkante meters. De Staten zullen daarvan uiteraard op de hoogte gehouden worden.

De heer Kilic heeft gezegd dat er een gemiddelde werkplek is van 0,8 en dat zou 0,6 moeten zijn.

De Staten hebben enige tijd geleden al besloten om voor 0,8 te kiezen. Als we dat nu terugbrengen naar 0,6 dan denk ik dat wij, ten aanzien van het huisvesten van de organisatie, daarmee grote problemen zullen krijgen. De Staten hebben zelf al besloten om marktconform te gaan bouwen. Dat wil zeggen: wat de mogelijkheden zijn als er op termijn ruimte overblijft. Wellicht blijft die ruimte op termijn over. Dan zou overwogen kunnen worden de overgebleven ruimte te verhuren. Dat hebben de Staten in het verleden al eens bepleit bij het college. Het college wil daar graag aan vast houden.

De herinrichting van de toren zit in het renovatiebudget. Daarvoor zijn dus gelden gereserveerd, Wat dat betreft hoeven we daarvoor geen extra middelen aan te wenden.

Dan is er gevraagd de lunchruimte van het restaurant te gebruiken voor flexplekken. Het college voelt daar niet zo veel voor. Ik denk ook dat het niet zinvol is. Wel wordt het restaurant gebruikt voor werkoverleg en andere zaken en vergaderingen, maar om daar nu flexplekken van te maken lijkt het college niet zo inpasbaar.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Als wij nu naar het huidige bedrijfsrestaurant kijken en we zien dat daar tot twaalf uur en na half drie, drie grote loze ruimten niet worden gebruikt dan is ons pleidooi om in het concept op te nemen dat die plekken buiten de lunchtijden gebruikt worden. Dat lijkt mij efficiënt en ook noodzakelijk, ook in termen van kostenbesparing. Of dat nu flexplekken zijn of overlegruimten of plekken die voor andere doelen gebruikt kunnen worden? We hebben een aantal van dergelijke kantoren bezocht, ook in ander verband, en daar worden dergelijke ruimten juist benut. Wij pleiten er dus voor om opnieuw te bekijken

hoe die ruimte benut kan worden zodat die niet driekwart van de dag leeg te laten staan.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Die ruimte staat niet driekwart van de dag leeg. Die ruimte wordt dan onder andere gebruikt voor overleggroepen en ook voor workshops en dergelijke. Ik denk dat wij die ruimte hard nodig hebben en dat wij daar geen flexplekken moeten creëren. De factor is, zagezegd, 0,8. Bij de nieuwbouw zien we welke ruimte voor de organisatie echt nodig is, dat is met de Staten afgesproken. Het lijkt mij zinvol om tegen die tijd te bekijken waar we nog eventueel ruimte kunnen creëren in het kader van flexplekken. Dus vooralsnog houd ik eraan vast om die restaurantruimte te gebruiken voor werkoverleg, workshops en dergelijke.

Onder andere de heer Vos heeft gesproken over de financiële controle. Door het model voor beeld en design proberen we natuurlijk ook juist die risico's uit te sluiten zoals ik in het begin van mijn betoog heb gezegd. Als dat allemaal goed gaat, en dat verwacht ik ook, heeft het college er niets op tegen om de Staten, gaande het proces, te informeren als het gaat om de financiële ontwikkelingen. De heer Vos sprak over dreigingen die er mochten ontstaan. Ik denk echter dat wij gaande het proces de Staten op gezette tijden informeren over de financiële opbouw van dit hele project. Wat dat betreft, denk ik dat wij ook tegemoet komen aan wat er al in de commissie BEM is afgesproken, namelijk dat we het op die manier zullen doen.

De heer KLEIN KRANENBURG (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp de gedeputeerde als volgt: wij worden tweemaal per jaar geïnformeerd over de financiële stand van zaken bij dit traject. Dat gebeurt in de commissie BEM. Er ligt nog een motie waarover de gedeputeerde misschien al een mening heeft. Ik geef daarbij als suggestie mee dat de controle op grote projecten een taak wordt voor de commissie van de rekening. Ik sluit dan aan bij de gedachte die de heer Bos daarover ontwikkeld heeft.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het lijkt ook mij een zinvolle gedachte de commissie van de rekening daarbij te betrekken. De heer De Vries heeft over de Europese aanbesteding gesproken. Hij vroeg zich af of dat wel voldoende gecheckt en gedubbelcheckt is. Ja dat zit

erin. De Rijksgebouwendienst (RGD) zal ons bij de Europese aanbesteding begeleiden. Een onafhankelijk juridisch adviesbureau zal ons begeleiden en dat betekent dat ik ervan overtuigd ben dat er voldoende checks in zitten om de Europese aanbesteding te doen slagen.

Ik dacht dat ik op hoofdlijnen de thema's: duurzaam slopen, beeld en design, de parkeergarage en de financiële controle, voldoende heb beantwoord. Dan de moties. Wat met motie M3 wordt beoogd, is op zichzelf, als het gaat om beheerskosten, een goede gedachte. In de commissie is hierover, zo heb ik in het verslag gelezen, zeer uitvoerig gesproken. Het lijkt mij een goede zaak om dat tijdens de hele procedure mee te nemen. Dat betekent dat het college van GS geen bezwaar heeft en zich in motie M3 kan vinden, zij het dat we moeten beseffen dat we op dit moment twee verschillende systemen hanteren, omdat we de toren er nog niet bij hebben. Wij zullen dit signaal vanuit de Staten zeker overnemen, ofschoon wij toch al van plan waren om al bij de aanbestedingsprocedure naar de beheerskosten te kijken.

Motie M4 van de ChristenUnie is meer een motie die aan de Staten is gericht, als ik dat goed heb begrepen. Ik zie dat er al ja wordt geknikt. Wij vinden dat als GS een vorm van iets dat in wezen niet nodig is. Ik heb daarnet al uitgelegd dat beeld en design de financiële risico's moeten afdekken. Ik heb ook al toegezegd dat wij de Staten regelmatig op de hoogte zullen houden van de financiële ontwikkeling van dit project. Dat betekent dat wij als college motie M4 eigenlijk niet nodig vinden. Het is echter aan de Staten om daarover een uitspraak te doen. Ik dacht dat ik de thema's op hoofdlijnen heb behandeld en beantwoord, ook in details en dat betreft speciaal de PvdA-fractie.

De heer KLEIN KRANENBURG (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De inhoudelijke antwoorden van de gedeputeerde hebben ons tot tevredenheid gestemd. Bovendien zijn die in overeenstemming met wat hierover met de Staten is afgesproken. Wij kunnen ons daarin dus vinden en wij beseffen dat dit betekent dat wij als Staten in de komende periode regelmatig, twee maal per jaar is voldoende, op de hoogte worden gesteld van de stand van zaken en hoe wij er financieel voor staan. We krijgen nog te horen hoe het parkeren zich zou kunnen ontwikkelen in de voorgestelde vijfde variant. Er zou meteen ook geke-

ken kunnen worden naar de gevolgen van parkeren in twee lagen, ofschoon dat gevolgen zal hebben voor de constructie van het gebouw.

Het instellen van een commissie heeft wat ons betreft de al eerder genoemde motie M4 niet nodig. Daarnet heb ik al gezegd dat het in de motie genoemde werk onderdeel zou kunnen zijn van het werk van de rekeningcommissie.

De vraag inzake het meerdere gebruik van de lunchruimtes is volgens mijn fractie voldoende beantwoord. Er is kennis genomen van het voornemen om die ruimtes mede te gaan gebruiken voor werken en overleggroepen.

Design en beeld, ook wel design en construct genoemd, zal niet alles uitsluiten. Juist doordat het college dat regelmatig volgt en ons als Staten regelmatig informeert, kunnen we met elkaar bekijken hoe dat gaat lopen. Dan zullen we in een volgend verslag van het college wel horen op welke manier het onderhoud daarin kan worden meegenomen, als dat inderdaad zo aangenaam is als het nu lijkt. Dat moet immers nog blijken.

Er lijkt zich geen meerderheid af te tekenen voor het instellen van een commissie die met het college meekijkt naar de keuze van het bureau en/of van de uitvoerders. Dat zij zo. Wij wensen het college daarmee in ieder geval succes.

De VOORZITTER: Heeft u zich daarmee uitgesproken over het amendement en twee moties?

De heer KLEIN KRANENBURG (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Over motie M4 heb ik mij uitgesproken en het amendement had de bedoeling om de financiering van elders te halen en dat amendement hoeven wij voorlopig niet te steunen.

De VOORZITTER: Het amendement heeft betrekking op de politieke ruimte om een commissie in te stellen.

De heer KLEIN KRANENBURG (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat het handig is om met elkaar even te kijken hoe we dat kunnen doen. Dat zou in de commissie gedaan kunnen worden. Amendement A1 zullen we wel steunen.

De heer VOS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De beantwoording van de gedeputeerde is voor ons prima. Er is ook geen toezegging gedaan over

de duurzaamheid en de financiële dekking. Dat is alleen maar akkoord. Dan kom ik bij de moties en amendementen. Motie M3 wordt door GS overgenomen. Die motie zouden wij ook gesteund hebben. Motie M4 kan wat ons betreft naar de subcommissie voor de rekening. Het amendement A1 is sympathiek maar volgens mij moet juist in de commissie BEM - Bestuur en Middelen of ook: Bestuur Europa en Middelen - goed afgekaderd worden hoe daar invulling aan gegeven moet worden.

De heer KILIC (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De meeste vragen die ik heb gesteld, zijn beantwoord. Toch kom ik nog even terug op werkplekken in het restaurant. Daar kan een PC-aansluiting worden gemaakt zodat mensen daar met een laptop kunnen werken. Het gaat dus niet speciaal om ruimte voor een flexibele werkplek, maar wel om de mogelijkheid om in die ruimte te kunnen werken buiten lunchtijd.

Ik heb begrepen dat de gedeputeerde mijn motie aanhoudt. Amendement A1 steunen wij als fractie en motie M4 trekken wij dus in.

De VOORZITTER: Betekent dit dat u daar waar het college van GS de motie M4 overneemt, u die motie M4 intrekt?

De heer KILIC (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Als motie M4 door het college wordt overgenomen dan trek ik die motie in.

De VOORZITTER: Graag verneem ik van de SP hoe die fractie staat tegenover amendement A1 en motie M4.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Amendement A1 hebben wij mede ondertekend dus dat amendement blijven wij steunen. Wat motie M4 betreft, willen wij van de heer Streefland nog een verduidelijking hebben bij het eerste bolletje van het voorgestelde besluit. Dat is ons nog niet helemaal duidelijk. Daar staat: 'de Statencommissie die namens Provinciale Staten een onderzoek naar de invulling van de controlerende rol bij mega-investeringen voorbereidt' en dat is mij een beetje vaag. Daarop wil ik graag een toelichting hebben. Motie M3 is overgenomen dus daarover hoef ik niets zeggen.

De heer STREEFLAND (ChristenUnie): Mijnheer de

Voorzitter! Er zijn nog wat meer geluiden gekomen over die motie M4. Wij zouden die motie dus willen aanpassen. Dan zou bij het eerste bolletje komen te staan dat de commissie van de jaarrekening wordt opgedragen tot het uitvoeren van die taak. Volgens mij hebben we rekenschap van alle overwegende meningen in dit huis.

De VOORZITTER: Mag ik aannemen dat de partij die reeds aan het woord zijn geweest zich daarin kunnen vinden? Dan hoeven we daar niet verder naar te vragen?

Wat doet de SP?

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij steunen motie M4.

Mevrouw PENNARTS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ten aanzien van het amendement A1: dat steunen wij omdat wij dat mede hebben ingediend. Wat de motie M4 van de ChristenUnie betreft: als daarin wordt gewijzigd dat de commissie van de rekening daarin een rol speelt, dan kunnen wij motie M4 steunen.

De VOORZITTER: Ja, dat is al besloten.

De heer STREEFLAND (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Motie M3 was naar ik meen overgenomen door het college. Motie M4 hebben we zelf ingediend met de aanpassing van daarnet. Voor amendement A1 hebben we al een steunverklaring gegeven.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank het college voor de beantwoording.

Ik ga ervan uit dat het duurzaam slopen nu ook in het programma van eisen is opgenomen.

Ik hoef daarover dus geen amendement in te dienen. Amendement A1 steunen wij, zo ook motie M4 omdat er nu ook subcommissie komt te staan.

De heer BISSCHP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Motie M4 is akkoord, zo ook amendement A1.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Hoewel wij tegen het voorstel zullen stemmen, steunen wij toch het amendement A1. Ook met motie M4 gaan wij akkoord.

De VOORZITTER: Het kan, maar dat ik er een wenkbrauw bij omhoog trek, zegt voldoende.

De heer STREEFLAND (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Bodewitz van de PvdD heeft voor de pauze de inmiddels ietwat gewijzigde motie M4 ondersteund.

De VOORZITTER: Maar zo werkt het niet. Zij heeft zich afgemeld voor de vergadering van vanmiddag. Ik kan haar stem niet uitbrengen zo meteen.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Kilic is nog teruggekomen op zijn voorstel voor flexplekken in het restaurant-gedeelte buiten lunchtijd. Werkplekken voor overleg van werkgroepen en voor vergaderingen, dat kan daar buiten lunchtijd plaatsvinden. Er is nog een onduidelijkheid en dan kijk ik even naar de heer Klein Kranenburg. Die voerde weer beslispunt 6 op, terwijl hij in de commissie beslispunt 6 heeft geschrapd. Ik wil daar nog wel wat duidelijkheid over hebben.

De heer KLEIN KRANENBURG (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb gezegd dat daar geen meerderheid voor was, dus daar praten we niet verder over.

De VOORZITTER: Dan sluit ik de beraadslaging over dit onderwerp en ik kom tot afhandeling. Allereerst het amendement A1. Motie M3 is ingetrokken.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten hierna amendement A1.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten hierna de gewijzigde motie M4.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! De SP hoopt dat kosten voor dit project binnen de perken zullen blijven en stemt voor.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het geamendeerde voorstel, met de aantekening dat de fractie van Mooi Utrecht geacht wordt te hebben tegengestemd.

PS2007BEM21

Wijziging van het Reglement van Orde provincie Utrecht 2003

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Doornenbal.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het is goed om aan het begin van een Statenperiode het bestaande Reglement van Orde tegen het licht te houden. De fractie van het CDA vindt het redelijk om maximaal twee lijstvolgers per fractie te kunnen inschakelen om het Statenwerk te kunnen doen. Zo kunnen deze personen zich voorbereiden op het PS-lidmaatschap, zo zich een situatie mocht voordoen waardoor er een PS-lid van die partij niet langer de PS-werkzaamheden kan voortzetten. Daarbij vindt het CDA het redelijk om voor eenpersoonsfracties twee extra mensen te kunnen inschakelen. Het wordt anders toch wel een hele klus om het statenwerk te kunnen behappen. Meer dan twee commissieleden, zijnde niet-PS-leden vinden wij niet wenselijk. Het kan niet zo zijn dat we de tekorten aan kiezers, dan wel PS-leden, gaan compenseren met commissieleden. Om die reden is het CDA akkoord met het voorstel dat nu voor ons ligt. Wat het CDA betreft, kunnen de commissieleden elkaar vervangen bij ziekte of bij andere oorzaken van afwezigheid. Dat hoeft niet per se door een PS-lid te gebeuren. Mocht er een amendement worden ingebracht dat dit verwoordt, dan zullen wij daarmee instemmen.

De heer VOS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben het eens met wat mevrouw Doornenbal heeft gezegd.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik sluit mij daarbij aan.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Vandaag sta ik hier voor mijn eerste speech voor de Provinciale Staten van Utrecht en dan ook nog wel over het Reglement van Orde. Twee van de drie onderwerpen van het voorstel in het ontwerpbesluit vinden wij geen verbetering. Maar ik begin eerst met iets dat de SP aan het Reglement van Orde wil toevoegen. Als je het strikt hanteert, dan is er na het stellen van schriftelijke vragen geen mogelijkheid meer om mondelinge vragen te stellen, zelfs niet wanneer nieuwe ontwikkelingen of nieuwe informatie over hetzelfde onderwerp ook nieuwe vragen oproepen. En evenmin als antwoorden van Gedeputeerde Staten nieuwe vragen oproepen. De praktijk is nu eigenlijk al anders, dat hebben we vandaag gezien. Mijn fractievoorzitter, mevrouw Jonkers, heeft de andere partijen verzocht

mondelijke vragen te mogen indienen over het waterbedrijf Vitens. U, voorzitter, vond dat gelukkig geen probleem. Dus in feite is de praktijk al anders dan in het te vervangen Reglement van Orde staat.

Wij stellen daarom de volgende gewijzigde formulering van artikel 48 lid 2 voor bij het eerste bolletje: "Er worden geen vragen gesteld indien er reeds eerder schriftelijke vragen over hetzelfde onderwerp zijn gesteld, die nog niet zijn beantwoord, tenzij de actualiteit aanleiding geeft tot het stellen van aanvullende vragen."

Hiervoor dienen wij een amendement in samen met de fracties van PvdD, D66 en Mooi Utrecht.

Amendement A2 (SP, PvdD, D66, MU):

Behandeling schriftelijke vragen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 29 mei 2007, ter behandeling van het Statenvoorstel nummer PS2007BEM21, inzake de wijziging van het Reglement van Orde provincie Utrecht 2003;

besluiten aan bovengenoemd besluit toe te voegen:

ARTIKEL 6

Artikel 48, lid 2 wordt gewijzigd en luidt als volgt:

"De vragen moeten kort en duidelijk worden geformuleerd en mogen van een korte toelichting zijn voorzien. De vragen betreffen de actualiteit. Er worden geen vragen gesteld als:

- reeds eerder schriftelijke vragen over hetzelfde onderwerp zijn gesteld welke nog niet zijn beantwoord, tenzij de actualiteit aanleiding geeft tot het stellen van aanvullende vragen;*
- aangaande het onderwerp reeds commissiebehandeling voorzien is."*

Toelichting: Wanneer schriftelijke vragen reeds zijn beantwoord, kan er aanleiding zijn om daarop vervolgvragen te stellen. Wanneer schriftelijke vragen nog niet zijn beantwoord, en door de actualiteit worden ingehaald moet het ook mogelijk zijn daarop in te haken.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Het kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! De voorgestelde wijziging van het aantal commissieleden per fractie en de mogelijkheid om burgercommissieleden als plaatsvervanger te laten optreden, zijn voor ons dus geen verbetering. In beide gevallen gaat het erom dat het kleine fracties niet moeilijker gemaakt moet worden dan nodig is, om het staatsrechtelijk toch zo zorgvuldig mogelijk te doen. Burgercommissieleden zijn er wat ons betreft niet alleen voor om een soort inwerkingprogramma te volgen voor een eventueel aanstaand Statenlidmaatschap. Met het voorstel om per fractie maximaal twee burgercommissieleden toe te staan, is het voor eenpersoonsfracties zelfs niet mogelijk om elke commissie aan iemand anders over te laten, of te kiezen voor een dubbele bezetting met twee commissies per persoon. Daarvoor dienen wij, samen met de fracties van D66, PvdA, Mooi Utrecht en SGP een amendement in om artikel 2 van het ontwerpbesluit te schrappen.

Amendement A3 (SP, PvdD, D66, MU, SGP): Aantal burgercommissieleden

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 29 mei 2007, ter behandeling van het Statenvoorstel nummer PS2007BEM21, inzake de wijziging van het Reglement van Orde provincie Utrecht 2003;

besluiten:

in bovengenoemd besluit te laten vervallen:

ARTIKEL 2

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Het kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Vervolgens het voorstel om niet toe te staan dat een statenlid in een commissie wordt vervangen door een burgercommissielid. Dat maakt het voor eenpersoonsfracties zelfs nodig om voor alle commissievergaderingen beschikbaar te zijn. Het lijkt ons echter niet de bedoeling dat statenleden hun tijd voor het overgrote deel in het provinciehuis met hun neus in het papier doorbrengen. Het is daarom beter om ook op dit punt de tekst van het Reglement van Orde ongewijzigd te laten en

een vervanging van statenleden door burgercommissieleden mogelijk te houden. Ook hiervoor dienen wij een amendement in samen met de fracties van PvdA, D66, Mooi Utrecht en SGP.

**Amendement A4 (SP, PvdD, D66, MU, SGP):
Vervanging in commissies**

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 29 mei 2007, ter behandeling van het Statenvoorstel nummer PS2007BEM21, inzake de wijziging van het Reglement van Orde provincie Utrecht 2003;

besluiten:

in bovengenoemd besluit te laten vervallen:

ARTIKEL 3

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Het kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de Christen-Unie heeft een discussie gevolgd over het e-mailen de afgelopen dagen. Onze fractie telt nu vier leden en daarmee is het werk in alle redelijkheid te doen. In de vorige periode, toen we met z'n drieën waren, was het een stuk pittiger. Het valt mij op dat het college van GS en de coalitiefracties van oordeel waren dat het bestuurlijke werk niet zodanig is afgenomen dat we met een gedeputeerde minder toe kunnen. Kennelijk kon het wel wat minder met een enkel lid van de kleine oppositiepartijen. Ik vind dat verdrietig. Volgens mij zouden ook die partijen de ruimte moeten krijgen om een kwalitatief behoorlijkere inbreng te leveren als dat mogelijk is met drie burgercommissieleden. Ik heb geconstateerd dat er naar alle waarschijnlijkheid geen meerderheid te vinden is om het aantal burgercommissieleden op drie te stellen. Het zou mij echter een lief ding waard geweest zijn als dat toch mogelijk zou zijn gebleken.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Over deze materie kan ik vrij kort zijn omdat we al in het fractievoorzittersconvent en ook in de commissie hierover het een en ander hebben gezegd. Ik moet bekennen dat wij een kleine fractie zijn. Dat betekent ook dat wij moeten roeien met de riemen die wij hebben. Voor mij ligt er echter wel een

fundamenteel verschil tussen bijvoorbeeld wat mevrouw Doornenbal heeft gezegd en wat wij vinden van hoe we zo'n commissieadviseur moeten bezien. Is dat iemand die als opvolger optreedt of is het juist iemand die ervoor zorgt dat je als fractie het commissiewerk op een dusdanige manier kunt uitvoeren dat je ook kunt stellen dat er tevens een duidelijk inbreng is vanuit die politieke groepering waarmee je iets kunt in zo'n commissie. Dat brengt mij ertoe om te stellen dat ik ook in dezen het verhaal van de SP steun, dus: ga nu niet zo benepen doen door hen op maximaal twee burgercommissieleden te houden en dan moeten ze maar zien hoe ze het roeien. Nee, kies er wel voor, zoals de heer Van Kranenburg netjes heeft gezegd: maak er drie van en zorg ervoor dat de fracties die uit één Statenlid bestaan op die manier die vier commissies goed kunnen bemensen en daardoor ook een bijdrage op niveau kunnen leveren in die commissies.

Als we dat niet voor elkaar kunnen krijgen, toont dat ook een beetje de sfeer die niet goed is bij dat punt.

Ten aanzien van artikel 3 ben ik wel weer blij en opgetogen dat er nu toch nieuwe inzichten zijn ontstaan. Hopelijk kun we het ongewijzigd laten zoals het nu in het Reglement van Orde wordt gesteld. Dat geeft immers net die speelruimte waardoor je als kleine fractie wat meer kunt manoeuvreren met mensen als dat nodig is.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de SGP is een eenmansfractie. Dan zegt men nu natuurlijk dat Bisschop voor eigen parochie spreekt en dan heeft men gelijk. Maar het gaat niet alleen om onze eigen 'parochie', het gaat ook om de andere kleine fracties.

Er is dus gesproken over het benoemen van niet drie maar maximaal twee commissieleden niet zijnde statenleden vanuit een fractie in commissies. Voor de SGP is dat een aangelegen punt. Het heeft alles te maken met het goed bijdragen aan het democratische proces, aan het debat dat er gevoerd moet worden. Het heeft ook alles te maken met werkdruk. Niemand van ons zal enige werkdruk schuwen, want dan zit je niet in Provinciale Staten of in een ander volksvertegenwoordigend lichaam. Maar in redelijkheid zoeken naar spreiding van werkdruk is een steekhoudend argument. Dat is het enige motief waarom ik nadrukkelijk pleit om toch

voor drie burgercommissieleden te gaan, ofschoon we de discussie daarover inmiddels hebben gevoerd. Men kan zich natuurlijk op het standpunt stellen dat dit alleen maar is bedoeld om eventuele opvolgers te trainen. Dat is op zichzelf ook een belangrijk aspect, maar dat is niet het enige. Vandaar dat wij het amendement van de SP mede hebben onderkend.

Ten aanzien van de vertegenwoordiging in de commissie ben ik blij dat er in elk geval ruimte is ontstaan waardoor je als statenlid, en zeker als het enige statenlid dat een fractie telt, niet wordt gedwongen om op voorhand alle eventuele vervangende werkzaamheden te verrichten. Dat zou inderdaad een onverwachte en veel grotere werkdruk geven hebben.

Ik ben dankbaar voor de steun van de coalitiepartijen voor dit punt. Het zou mij echter dierbaar zijn als we ook bij dat andere punt drie in plaats van twee burgercommissieleden zouden kunnen lezen en dat er dan alsnog steun is voor de desbetreffende motie.

Mevrouw PENNARTS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Commissieleden hebben als belangrijk bijeffect dat mensen kennis kunnen maken met de politiek en dat zij klaargestoomd kunnen worden voor de eventuele opvolging van een statenlid. De fractie van GroenLinks kan als kleine fractie prima uit de weg met het voorgestelde aantal commissieleden van twee per fractie. Dat betekent dat je als kleine fractie dan twee commissies zou moeten doen. De ervaring leert dat dit prima te doen is.

Bovendien vinden wij dat het ook recht doet aan de uitslag van de verkiezing en het effect daarvan op de grootte van de fractie. Je moet dan voor de komende periode wel even roeien met de riemen die je hebt. Als het gaat om opbouw van deskundigheid, dan kan daarvoor een steunfractie worden ingesteld die uit een willekeurig aantal leden kan bestaan. Elke fractie kan dat voor zichzelf bepalen. Daarin kan dan het delen van deskundigheid en kennis plaatsvinden.

Het amendement van de SP over het afhandelen van de vragen, kunnen wij dan ook steunen.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! U moet zich voorstellen dat ergens een ziekenzaal is waar zes bedjes staan en nog vier andere bedjes. In al die bedjes ligt een kwakkelende

patiënt. Die heet 'de provinciale politiek'. De handjes zijn uiterst belangrijk om die patiënt overeind te krijgen. Bij vier bedjes zijn constant verpleegsters aanwezig. Bij de andere bedjes mogen ze nu en dan langskomen om kennis te kunnen maken met het ziek zijn van degenen die ook in bed zijn.

Als het nu gaat om dingen te bepalen, zoals landschappelijke inrichting, herindeling en andere zaken, dan is alleen 'komen kijken' niet voldoende. Nee, dan zul je jezelf er ook in moeten verdiepen en zul je het woord moeten voeren.

Wij hebben er nadrukkelijk voor gekozen om in de Staten te gaan zitten om ook die structuur te kiezen en dat wordt ons eigenlijk op dit moment onmogelijk gemaakt. Voor mij is het voor de drie of vier partijen die wel genoeg handjes aan het bed hebben, niet aanwijsbaar. Behalve dat de rest dag en nacht beschikbaar moet zijn. Gelukkig is er nu gekozen voor het feit dat er nu en dan ook invalkrachten mogelijk zijn. Dus het statenlid mag vervangen worden door de niet-statenleden. Maar toch betreur ik dit verhaal ten zeerste, want een start waarbij gewoon ware democratie en de mogelijkheden centraal worden gesteld en mensen ook zo mogen functioneren als ze zelf willen, maakt gewoon dat iedereen ten opzichte van de ander helemaal blanco en helder is. Dat is nu verstoord. In de toekomst zal ik zo mogelijk daarop terugkomen. Het wordt ook een onderdeel van hoe wij toch tegen die Staten aankijken. Wat de amendementen en de moties betreft: de zaken waar wij steeds al voor gepleit hebben, zullen wij steunen.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslagingen in eerste termijn. Van de zijde van het college is er geen behoefte aan nader commentaar. Het betreft de werkwijze van de Staten. De voorliggende voorstellen treden niet buiten datgene wat het Reglement van Orde zou moeten of kunnen. Het is dus aan de Staten om daarover te beslissen. De opvatting van GS is, denk ik, niet relevant.

Niemand van de Staten verlangt in tweede termijn het woord hierover, zie ik.

Mag ik dan vernemen wat de Staten van de vier amendementen vinden?

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de amendementteksten nog niet uitgedeeld gekregen.

De VOORZITTER: Het gaat over de amendementen 2, 3 en 4. Dan schors ik even voor enkele ogenblikken de vergadering.

Schorsing van 13.43 uur tot 13.45 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Heeft u voldoende leestijd gehad? Het woord is aan mevrouw Doornenbal.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij zullen de amendement A2 en A3 niet steunen. Wij steunen wel amendement A4.

De heer VOS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Idem.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Idem.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij steunen de amendementen A2, A3 en A4.

De VOORZITTER: De fractie van GroenLinks heeft zich tegen amendement A3 uitgesproken en is voor de amendementen A2 en A4.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn voor amendement A2.

De VOORZITTER: De fractie van D66 is voor alle drie amendementen.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn niet voor amendement A2, maar wij zijn wel voor de amendementen A3 en A4.

De heer SNYDERS (Mooi Utecht): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn voor de amendementen A2, A3 en A4.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten hierna amendement A2. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van het CDA, de VVD en PvdA.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten hierna amendement A3. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van het CDA, de VVD, PvdA en GroenLinks.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten hierna amendement A4.

De VOORZITTER: Dan stel ik de afhandeling van het voorstel zelf aan de orde. Verlangt iemand stemming?

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! De SP stemt tegen.

De VOORZITTER: Wilt u dan een stemverklaring afleggen?

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn blij met het laten vallen van artikel 3, maar artikel 2 was voor ons ook cruciaal geweest om dit besluit te steunen. Wij zijn dus tegen dit voorstel.

De heer SNYDERS (Mooi Utecht): Mijnheer de Voorzitter! Wij stemmen ook tegen dit voorstel.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel, met de aantekening dat de fracties van de SP en Mooi Utecht geacht worden te hebben tegengestemd.

PS200BEM22

Samenwerkingsverband Regio Randstad: begroting 2008 en jaarverslag 2006

PS2007BEM15

3e wijziging programmabegroting 2007

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorstellen.

PS2007MEC03

Tussenevaluatie leefbaarheid kleine kernen

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! D66 vindt het kleinekernenbeleid belangrijk. Wij vinden echter dat het wel ergens over moet gaan. Achter elke investering moet een visie zitten. Op 28 maart 2006 is het totaalplan inzake de leefbaarheid van kleine kernen vastgesteld. Hierin is met visie door GS een kader gepresenteerd dat door PS is vastgesteld. Dat is een goede zaak. Zo kan beleid steeds aan het kader worden getoetst, anders krijgen we oncontroleerbaar hapsnapbeleid. Daarom maakte de fractie van D66 in de commissie Maatschappelijke ontwikkeling, Economie en Cultuur (MEC) van 5 april jongstleden een kritische opmerking over

de zeer magere informatievoorziening aangaande de reserveprojecten waarvoor aan de Staten voor in totaal € 348.000 extra wordt gevraagd te reserveren. Aan de hand van de toen voorliggende informatie konden wij de toetsing aan de kaders onvoldoende uitvoeren. Eerst gedegen informatie, dan pas kan een volwaardige toetsing plaatsvinden; om maar in de woorden van GS te spreken zoals is opgenomen in het totaalplan waaraan ik daarnet refereerde en waarin wordt verwezen naar deze reserveprojecten: "Een bijdrage wordt pas mogelijk indien er een passend plan wordt opgesteld." Statenleden, let wel: een passend plan! Blijkbaar is een jaar later één tekstalinea voldoende.

Ik citeer nog een belangrijk gegeven uit dit totaalplan: "Onze aandacht gaat enkel uit naar zaken waar meer dimensies aan zitten". De voorbeelden zijn bekend. Vervolgens wordt er gesproken over een dorps huis met extra sociaal-culturele functies of over één project met meerdere gekoppelde elementen oftewel: 'multi-functionele projecten'. Dat was voor ons het kader waarin de reserveprojecten moesten passen. Dan wilden wij bij uitzondering op de koop toe nemen dat er geen passend plan zou zijn, maar een tekstalinea. De aanvullende informatie ontvingen wij op 9 mei. Op het eerste gezicht leek de aanvulling summier. De extra informatie over reserveproject Kamerik stemde echter al snel hoopvol. Eindelijk bleek het over multifunctionele projecten te gaan: verbetering levensvatbaarheid van het dorps huis en een bredeschool met woningbouw van starters en ouderen. Dat naast het ons reeds eerder gemelde centrumplan: opknappen van het dorpsgezicht heette het eerst, met realisatie van het ontmoetingsplein. Tot onze grote verbazing wordt vervolgens voor dit laatste project gekozen. Niet alleen vanwege de prioriteit, maar ook omdat het financieel en qua tijdsplanning goed haalbaar is. Dit kan toch geen reden zijn om hiervoor te kiezen? Inhoud staat voorop. De inhoud van juist dit project in Kamerik kan onze toetsing aan het multifunctionele aspect volgens ons niet doorstaan. Dit geldt ook voor het reserveproject Overberg-Maarsbergen waarbij louter gesproken wordt over voorzieningen voor de jeugd.

Tot slot staat in de aanvullende informatie dat wij er zeker van mogen zijn dat pas daadwerkelijk wordt overgegaan tot het verstrekken van investeringsbij-

dragen als er een volledig uitgewerkt projectvoorstel ter tafel ligt, waarin helder staat beschreven wat er wordt gerealiseerd, wat het kost en wie daaraan meebetalen. Dat lijkt ons de omgedraaide wereld. De fractie van D66 hecht er belang aan de controlerende rol op het juiste moment, nog voor er wordt ingestemd met het vrijmaken van extra gelden, goed te vervullen. Niet met de hoop dat alsnog het eenmaal ingezette geld uiteindelijk toch goed conform de kaders wordt besteed, terwijl op het moment van instemming hierover twijfel kan bestaan.

De voorgestelde reserveprojecten klinken ons om twee redenen sympathiek in de oren. D66 vindt leefbaarheid in de kleine kernen belangrijk en hecht er zeer aan dat de burgers bij deze plannen worden betrokken, zoals ook gebeurt volgens de informatie. Ondanks deze zwaarwegende redenen kan D66 alleen instemmen met de evaluatie kleinekernenbeleid 2004-2007, met de aantekening dat niet akkoord kan worden gegaan met het vrijmaken van € 172.000 voor de reserveprojecten in Kamerik en Overberg-Maarsbergen. Wij moeten immers in de Staten namens alle burgers van Utrecht kritisch kijken of geld verantwoord wordt besteed en of dit beleid de toetsing aan de gestelde kaders kan volstaan. Anders zouden wij geen juiste invulling geven aan onze controlerende rol.

De VOORZITTER: Het woord is aan de gedeputeerde, mevrouw Raven.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn niet echt vragen aan GS gesteld. Als het echter gaat om het kleinekernenbeleid dan ben ik blij dat mevrouw Versteeg zegt dat het voor D66 van belang is. Voor ons is dat ook een belangrijk onderwerp in de komende periode, dat heeft zij in het coalitie-akkoord ook kunnen lezen: het kleinekernenbeleid wordt vanuit het oude coalitie-akkoord voortgezet.

Zij noemt een aantal projecten waar zij vragen over heeft. Ik denk dat het goed is dat we nog een paar algemene dingen zeggen. Het is niet zo dat het geld nu al wordt gegeven. Dat moet even duidelijk zijn. Er zijn op lokaal niveau enkele projecten op gang gekomen vanuit de bevolking zelf. Het is ook erg belangrijk dat de bevolking die voorstellen heeft gedaan. Het gaat om ontwikkelingstrajecten en het is niet zo dat het geld nu al wordt gegeven. Pas op het moment dat er duidelijkheid is over het project

zal er sprake zijn van een investeringsbijdrage. Het geld wordt dus niet nu al gegeven. Bovendien gaat het hier om incidenteel geld. Dus het gaat erom dat als die uitgewerkte projectvoorstellen er zijn, er pas dan definitief wordt besloten dat het geld daar naartoe gaat.

De VOORZITTER: Is er aanleiding voor een tweede termijn van de Staten? Dat is niet het geval zie ik. Wenst iemand aantekening?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag aangetekend zien datgene wat ik zojuist heb gemeld.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel.

Sluiting

De VOORZITTER: Dit is dan het moment waarop ik de hamer zou laten vallen en de vergadering zou sluiten, ware het niet dat de vice-voorzitter het woord heeft gevraagd.

De heer VAN KRANENBURG (vice-voorzitter): Mijnheer de Voorzitter! Het is mij een eer om in deze, naar wij allen al verwachten, laatste statenvergadering waarin u als voorzitter heeft gefungeerd, als laatste u de woorden 'mijnheer de voorzitter' toe te roepen.

Mijnheer de Voorzitter! Dank voor uw voorzitterschap in de afgelopen maanden. Wij hebben uw inzet en uw beschikbaarheid zeer gewaardeerd. Zonder een behoorlijke voorzitter is het voortgaan van het werk van de Staten eigenlijk niet mogelijk. Het heeft allemaal wat langer geduurd dan we met z'n allen hadden voorzien. Nu komt er dan echt een eind aan. Wij danken u hartelijk voor al hetgeen u nog voor ons heeft willen doen. Wij onderstrepen dat graag met een bloemetje. Wij wensen u al het goeds toe voor het vervolg van uw loopbaan. *(Applaus)*

De VOORZITTER: Dank u zeer. Ik heb het zeer op prijs gesteld dat u daar nog even aandacht aan schenkt. Met liefde, met name ook voor de provincie, heb ik dit werk gedaan. Natuurlijk zou het ook mijn 'finest hour' zijn als er tussen nu en 7 juni nog een extra statenvergadering zou worden uitgeschreven. Maar u hebt al zo'n geweldig afscheid bereid in december dat ik dat onmogelijk van u kan vragen.

Ik wil ook niet verhelten dat ook deze statenvergadering - u heeft daar vandaag getuige van kunnen zijn -, het statenwerk en de provincie mij aan het hart blijven gaan. Er zijn nog steeds momenten waarop ik denk: had je dat wel zo moeten doen? Die keuze overheerst echter andersom ook, met heel veel reden trouwens, en vooral ook met heel veel goede herinneringen aan de samenwerking hier in de Statenzaal. Ik wens u bij uw werk heel veel succes. Ik dank u zeer voor het vertrouwen dat u in mij heeft gesteld.

Ik sluit de vergadering.

(Sluiting van de vergadering om 14.02 uur)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 24 september 2007.

De voorzitter,

De griffier,

